

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 55. sjednici, održanoj dana 12.05.2016. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prima se na znanje Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2015. godinu i upućuje u dalju skupštinsku proceduru.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/16.
Datum, 12.05.2016. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Kantonalna uprava za inspekcijske poslove,
1x Skupština Kantona ,
1x a/a.

Broj: 18/01-34-6650-7/15

IZVJEŠTAJ
o radu za 2015. godinu

Zenica, januar 2016. godine

S A D R Ź A J I Z V J E Š T A J A

	Strana
I UVODNE NAPOMENE	3-5
II IZVRŠENJE CILJEVA	6-7
1. Ocjena izvršenja ciljeva i postignuti rezultati	7
IIa Sektor za inspekcijski nadzor u oblastima rada, prometa roba, vršenja usluga, obrta, saobraćaja i tehnike	8-32
1. Kantonalna inspekcija rada	9-14
1a. Kantonalna inspekcija rada za oblast radnih odnosa	9-11
1b. Kantonalna inspekcija rada za oblast zaštite na radu	11-14
2. Kantonalna tržišna inspekcija	14-20
3. Kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija	20-23
4. Kantonalna inspekcija za cestovni promet	23-25
5. Kantonalna inspekcija za ceste	25-27
6. Kantonalna elektroenergetska inspekcija	27-28
7. Kantonalna termoeenergetska inspekcija	29-30
8. Kantonalna rudarsko-geološka inspekcija	30-32
IIb Sektor za inspekcijski nadzor u oblastima poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, veterinarstva, zdravstva, urbanizma i ekologije,	33-50
1. Kantonalna poljoprivredna inspekcija	34-35
2. Kantonalna vodna inspekcija	36-37
3. Kantonalna šumarska inspekcija	37-39
4. Kantonalna lovna inspekcija	39
5. Kantonalna inspekcija zaštite prirode	39
6. Kantonalna inspekcija zaštite okoline	39-42
7. Kantonalna urbanistička inspekcija	42
8. Kantonalna građevinska inspekcija	42-44
9. Kantonalna veterinarska inspekcija	44-48
10. Kantonalna zdravstvena inspekcija	48
11. Kantonalna sanitarna inspekcija	48-50
12. Kantonalna farmaceutska inspekcija	50
III NORMATIVNE AKTIVNOSTI	51
IV STUDIJSKO-ANALITIČKI DIO	51-52
V OSTALI POSLOVI I ZADACI	53-56
1. Izvještaj o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku	54
2. Drugi kontinuirani poslovi	55
VI OCJENA STANJA I PROGRAMSKA ORJENTACIJA	55-59
1. Ocjena stanja	56-57
2. Programska orijentacija	58
VII UTROŠENA FINANSIJSKA SREDSTVA	59-60

I UVODNE NAPOMENE

Pravni osnov za sačinjavanje Izvještaja o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, za 2015. godine, je član 31. Zakona o inspekcijama Zeničko-dobojskog kantona („Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/11).

Kantonalna uprava za inspekcijske poslove je samostalna kantonalna uprava, sa sjedištem u Zenici i dvije izmještene kancelarije u Općini Visoko i Maglaj.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predviđena je 21 vrsta kantonalnih inspekcija od kojih 15 vrsta imaju izvršioca, dok 6 vrsta kantonalnih inspekcija nemaju izvršioca (farmaceutska, zdravstvena, sanitarna, urbanistička, inspekcija za zaštitu prirode i lovna inspekcija).

Djelokrug rada ove Uprave je vršenje inspekcijskog nadzora u oblastima: radnih odnosa i zaštite na radu, trgovine, obrta, ugostiteljstva i turizma, cesta, energetike, termoe energetike, rudarstva, poljoprivrede, voda, šumarstva, zaštite životne okoline, urbanizma, građenja, veterinarstva, zdravstva i farmacije, u skladu sa djelokrugom i nadležnostima propisanim posebnim zakonima.

Uprava ima 63 izvršioca i to: direktor, sekretar, 2 pomoćnika direktora, 5 glavnih kantonalnih inspektora, 47 kantonalnih inspektora, 1 stručna saradnica i 6 namještenika. U prvom kvartalu ove godine u Upravi je bilo zaposleno 66 izvršilaca, u drugom kvartalu 64 izvršioca, u trećem i četvrtom kvartalu 63 izvršioca. Broj izvršilaca je smanjen iz razloga što je jedanom inspektor prestao radni odnos dobovoljnim istupanjem iz državne službe, jedan inspektor se nalazi na odsustvu iz državne službe na period od 4 godine, zbog imenovanja na javnu funkciju općinskog pravobranioca u Općinskom pravobranilaštvu Zavidovići, a jednom inspektor je prestao radni odnos zbog sticanja prava na prijevremenu penziju.

U toku izvještajnog perioda rad Uprave je bio zasnovan na realizaciji Programa rada za 2015. godinu, koji je izmjenjen u pogledu broja inspekcijskih pregleda za inspekciju za cestovni promet, inspekciju rada za oblast radnih odnosa i veterinarsku inspekciju, zbog smanjenja broja izvršilaca u navedenim inspekcijama.

Prilikom sačinjavanja Programa rada za 2015. godinu, vodilo se računa o broju izvršilaca koji će realizovati planirane poslove, broju službenih vozila kojim Uprava raspolaže, kao i činjenici da inspektori na teren odlaze 3 dana u sedmici, a 2 dana kada ne idu na teren obavljaju administrativno-pravne poslove na sačinjavanju rješenja, prekršajnih naloga i drugih akata, kao i prijemu stranaka. Takođe se vodilo računa o činjenici da u toku godine kada se odbiju vikendi, državni i vjerski praznici, kao i vrijeme provedeno na edukaciji, jedan državni službenik radi oko 219 radnih dana u toku godine. Kada se uzme u obzir činjenica da inspektor samo 3 dana u sedmici odlazi na teren, dobije se podatak da inspektor 129 radnih dana u godini odlazi na teren. Imajući u vidu navedeno planirani broj inspekcijskih nadzora po inspektor, zasnovan je na 129 radnih dana u toku godine.

Prioriteti u radu su bili otkrivanje i suzbijanje tzv. „rada na crno“, u svim pojavnim oblicima (nezakonito radno angažovanje zaposlenika, nezakonito obavljanje raznih djelatnosti). U cilju sprječavanja navedenih nezakonitosti inspekcijski nadzor je vršen prema operativnim planovima, na način da je inspekcijski nadzor vršen u poslijepodnevnom i noćnim satima, te u dane vikenda.

U skladu sa ciljevima iz Programa rada Uprave za 2015. godinu i zaključcima Vlade Kantona koji su usvojeni na tematskoj sjednici Vlade o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove 26.10.2011. godine, ova Uprava je djelovala preventivno i poduzimala korektivne (upravne) mjere, dok se represivno djelovalo kod svih pojava oblika tzv. „rada na crno“, ponavljanja prekršaja i utvrđivanja težih prekršaja.

U izvještajnom periodu kantonalna tržišna inspekcija, turističko-ugostiteljska inspekcija, inspekcija za cestovni promet, inspekcija za ceste, inspekcija za zaštitu okoliša i šumarska

inspekcija, postupale su po Operativnim planovima koje je donio direktor, a detaljni rezultati postignuti realizacijom tih planova iskazani su u pojedinačnim izvještajima ovih inspekcija.

Krajem oktobra 2015. godine okončane su normativno pravne i druge aktivnosti koje se odnose na ispunjavanje uslova za zakonitu obradu ličnih podataka, propisane Zakonom o zaštiti ličnih podataka, na osnovu kojih je Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, izvršila registraciju ovog organa u Glavni registar.

U toku izvještajnog perioda Uprava je ostvarila dobru saradnju sa svim resornim ministarstvima i drugim tijelima uprave na svim nivoima vlasti.

Na rad ove Uprave u izvještajnom periodu negativan uticaj su imale sljedeće okolnosti:

1. Nedovoljan broj službenih vozila i nedostatak terenskih vozila

Prilikom sačinjavanja Programa rada za 2015. godinu i utvrđivanja normativa za svaku inspekciju, uzeta je u obzir činjenica da Uprava koristi 24 službena vozila, od kojih je 10 u lošem stanju, obzirom da su prešla 300.000 km, od čega je 7 vozila predloženo za otpis. Imajući u vidu činjenicu da planirane poslove izvršava 16 vrsta inspekcija, te uvažavajući specifičnosti određenih inspekcija, suočeni smo sa svakodnevnom problemom nedostatka službenih vozila. Navedeni problemi se djelimično prevazilaze i organizovanjem poslova u poslijepodnevnim i noćnim satima, te u dane vikenda.

Posebno izražen problem ogleda se u nedostatku terenskih službenih vozila, koja su neophodna za vodnu, šumarsku, tržišnu i inspekciju za ceste, zbog specifičnosti šumskog i brdskog terena, na kojem ove inspekcije vrše inspekcijski nadzor, obzirom da raspolažemo samo sa jednim terenskim vozilom koje je u lošem stanju zbog starosti.

2. Neprovođenje postupka javnih nabavki

U toku izvještajnog perioda nije izvršena nabavka službenih vozila prema Programu utroška sredstava za 2015. godinu, koji je usvojila Vlada Zaključkom broj: 02-14-11483/15 od 20.05.2015. godine, zbog problema koji su nastupili vezano za provođenje postupka javnih nabavki od strane nadležne Službe. Iako su donošenjem Odluke o provođenju postupka javnih nabavki za potrebe Zeničko-dobojskog kantona („Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/15) stvorene pravne pretpostavke da ovaj organ provede proceduru javne nabavke po navedenom Programu, ista nije provedena iz razloga što je postojala objektivna i opravdana procjena da se postupak javne nabavke ne bi mogao okončati do kraja 2015. godine.

3. Nepotpisivanje ugovora o održavanju softvera „E-inspektor“

U toku 2015. godine nije zaključen ugovor o održavanju softvera „E-inspektor“, što otežava rad inspektora i ostalih zaposlenika na softveru. U toku ove godine, Stručnoj službi za zajedničke poslove, dostavili smo zahtjev za nabavku usluge održavanja navedenog softvera.

Važno je istaći da je za realizaciju projekta „E-inspektor“, koji finansira Svjetska banka, a čiji je cilj jačanje inspekcijiskih organa u provođenju zakona, Zaključkom od 02.06.2011. godine, data saglasnost Vlade Kantona. Navedeni projekat ima tendenciju daljeg razvoja uvezivanjem sa informatičkim bazama drugih organa u BiH, u cilju razmjene i korištenja podataka od značaja za rad svih organa i uspostavljanja koordinacije.

U toku 2009. godine, kroz projekat inspekcijiskih ček lista, koji je prethodio ovom projektu, ovom organu od strane Svjetske banke isporučeno je 35 laptopa. U okviru projekta „E-inspektor“, krajem 2012. godine, ovom organu je isporučena informatička oprema u vrijednosti od 177.658,23 KM, a 15.09.2014. godine, isporučena je informatička oprema u vrijednosti od 52.465,14 KM. Imajući u vidu tendenciju razvoja navedenog projekta i vrijednost informatičke opreme koja je isporučena, kao

i buduća planirana ulaganja Svjetske banke u ovaj projekat, nedopustiv je zastoj u održavanju softvera, kao i sve izvjesnija mogućnost da projekat prestane sa radom zbog neodržavanja softvera.

4. Otežana saradnja sa IT stručnjakom

IT stručnjak koji organizacijski pripada Stručnoj službi Vlade i obavlja poslove za ministarstva, a kako je u pitanju 1 izvršilac, objektivno nije u mogućnosti da svakodnevno bude angažovan na rješavanju tehničkih problema u radu softvera. Predlagali smo da se u okviru ovog organa sistematizuje radno mjesto IT stručnjaka, na način kako je to urađeno u Federalnoj upravi za inspeksijske poslove i drugim kantonalnim upravama, čime bi ovaj problem bio riješen. Poseban problem u radu predstavlja i personalni pristup IT stručnjaka, koji za svaku intervenciju u softveru traži isključivo pismenu korespondenciju. Pismena korespondencija se pokazala neučinkovitom, a posebno kada je u pitanju testiranje funkcionisanja novih obrazaca u softveru, kao npr. obrasca prekršajnog naloga, koji predstavlja ključni dokumenat u radu inspekcija. Unošenje navedenog dokumenta zahtijeva izravan angažman IT stručnjaka i inspektora, prilikom testiranja funkcionisanja prekršajnog naloga u softveru, kako bi se postiglo najbolje rješenje. Kako IT stručnjak, nije odstupao od pismene korespondencije, u praksi je dolazilo do tehničkih problema, koji su usporavali rad na predmetima i dovodili do opravdanog nezadovoljstva inspektora, (kao što je: rad u aplikaciji na terenu u offline modu, nastajanje konflikata prilikom rada u aplikaciji, zatim testiranje i postavljanje novog obrasca prekršajnog naloga u softveru i nesmetano korištenje i primjena istog), kao i druge aktivnosti u radu softvera.

Imajući u vidu obim poslova ovog organa i broj izvršilaca koji u svakodnevnom radu koriste softver „E-Inspektor”, postoji potreba da IT stručnjak koji organizacijski pripada Stručnoj službi Vlade, svakodnevno radi na navedenom softveru. Kako se na ovim poslovima nalazi samo jedan izvršilac, koji zbog zauzetosti drugim poslovima, objektivno nije u mogućnosti da svakodnevno bude angažovan na rješavanju tehničkih problema u radu softvera, smatramo da bi bilo opravdano angažovanje jednog IT stručnjaka koji bi isključivo vršio poslove IT stručnjaka za softver „E-inspektor“, jer je Vlada Kantona je svojim zaključkom, broj: 02-34-14381/11 od 19.05.2011. godine, ovom organu dala saglasnost za potpisivanje Sporazuma o implementaciji jedinstvenog informacionog sistema u Federaciji BiH - “E-inspekcija”, a istim sporazumom je utvrđena obaveza Kantonalne uprave za inspeksijske poslove da nakon potpisivanja, tačnije do početka marta 2012. godine, za potrebe održavanja ovog sistema (softver i oprema), uposli stručno lice koje ispunjava odgovarajuće uslove i to: VII stepen stručne spreme, završen elektrotehnički fakultet informatičkog smjera.

5. Kadrovska popunjenost radnih mjesta:

- Nepopunjenost radnog mjesta kantonalnog zdravstvenog, sanitarnog i farmaceutskog inspektora, kao i nedovoljan broj izvršilaca u kantonalnoj veterinarskoj i inspekciji za cestovni promet.
- Potreba za stručnim savjetnikom za zastupanje na sudovima.

Kantonalni inspektori vrše i poslove zastupanja Uprave kao ovlaštenog organa na sudovima, zbog čega značajan dio radnog vremena utroše na obavljanje tih poslova. Za prevazilaženje ovog problema neophodno je proširiti organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta, uvođenjem određenog broja radnih mjesta stručnih savjetnika pravne struka, u čijem opisu poslova bi bili pravni poslovi zastupanja Uprave na sudu, a što je i obaveza prema Zakonu o prekršajima.

II – IZVRŠENJE CILJEVA

U periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine, izvršeno je 12.915 inspekcijskih nadzora, što je za 13,60% više, u odnosu na broj inspekcijskih nadzora planiranih Programom rada Uprave za 2015. godinu. Zbog utvrđenih nepravilnosti prilikom inspekcijskih nadzora doneseno je 2.679 rješenja i izdato je 1.445 prekršajnih naloga, sa ukupnim iznosom izrečenih novčanih kazni od 783.040 KM. Od ukupnog broja izdatih prekršajnih naloga, 278 prekršajnih naloga sa ukupnim iznosom izrečenih novčanih kazni od 146.700 KM, izdato je zbog utvrđenih prekršaja po osnovu Zakona o inspekcijama Zeničko-dobojskog kantona.

Od ukupnog broja izdatih prekršajnih naloga u 6,71% slučajeva je zatraženo sudske odlučivanje. U izvještajnom periodu kantonalni inspektori su u svojstvu ovlaštenog predstavnika i svjedoka, pristupili na 304 usmena pretresa, na općinskim sudovima na području Kantona.

U izvještajnom periodu, putem dežurnog telefona na koji građani prijavljuju nezakonitosti iz nadležnosti kantonalnih inspekcija u sastavu Uprave zaprimljeno je 258 prijava.

1. Ocjena izvršenja ciljeva i postignuti rezultati

Tabelarni prikaz

ZBIRNI PODACI UPRAVE ZA PERIOD 01.01.-31.12.2015.GODINE

Red.br.	NAZIV INSPEKCIJE	broj pregleda planirano	broj pregleda ostvareno	Rješenja	Prekršajni nalozi	izrečeno-kazna KM	Prekršajni nalozi-Zakon o insp. ZDK	izrečeno-kazna KM Zakon o insp. ZDK	zatraženo sudsko odluč.	Zastupanja na sudovima
1.	INSPEKCIJA RADA-RADNI ODNOSI	1.980	2.063	285	184	154.400,00	15	12.700,00	17	88
2.	INSPEKCIJA RADA - ZAŠTITA NA RADU	387	430	149	18	22.500,00	18	22.500,00	8	13
3.	TRŽIŠNA	2.370	2.778	833	713	316.030,00	195	79.400,00	18	89
4.	TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA	1.806	2.347	763	194	36.280,00	22	6.600,00	5	17
5.	CESTOVNI PROMET	266	284	46	184	79.340,00	19	17.100,00	30	28
6.	CESTE	160	178	51	20	19.200,00	0	0,00	10	38
7.	ELEKTROENERGETSKA	168	215	58	0	0,00	0	0,00	0	0
8.	TERMOENERGETSKA	171	251	124	0	0,00	0	0,00	0	0
9.	RUDARSKO-GEOLOŠKA	135	138	20	19	60.700,00	0	0,00	4	7
10.	POLJOPRIVREDNA	160	215	51	17	4.000,00	0	0,00	2	15
11.	VODNA	360	366	48	5	2.300,00	0	0,00	0	0
12.	ŠUMARSKA	340	355	58	23	42.400,00	4	5.000,00	2	4
13.	ZAŠTITA OKOLINE	320	354	54	9	8.260,00	2	2.500,00	0	0
14.	GRAĐEVINSKA	160	169	24	6	3.800,00	0	0,00	0	1
15.	VETERINARSKA	2386	2618	87	45	21.780,00	2	600,00	1	4
16.	SANITARNA	200	154	28	8	12.050,00	1	300,00	0	0
	UKUPNO:	11.369	12.915	2.679	1.445	783.040,00	278	146.700,00	97	304

IIa IZVJEŠTAJ SEKTORA ZA INSPEKCIJSKI NADZOR U OBLASTIMA RADA, PROMETA ROBA, VRŠENJA USLUGA, OBRTA, SAOBRAĆAJA I TEHNIKE

U sastavu Sektora za inspekcijski nadzor u oblastima rada, prometa roba, vršenja usluga, obrta, saobraćaja i tehnike nalazi se 9 vrsta kantonalnih inspekcija.

*Postojeći broj izvršilaca po inspekcijama i broj izvršilaca predviđen *Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove*

Red. broj	NAZIV INSPEKCIJE	NAZIV RADNOG MJESTA	postojeći broj izvršilaca	prema Pravilniku*
1.	Kantonalna inspekcija rada	glavni kantonalni inspektor rada	1	1
1.a	Kantonalna inspekcija rada za oblast radnih odnosa	kantonalni inspektor rada za oblast radnih odnosa	7	12
1.b	Kantonalna inspekcija rada za oblast zaštite na radu	kantonalni inspektor rada za oblast zaštite na radu	3	4
2.	Kantonalna tržišna inspekcija	glavni kantonalni tržišni inspektor	1	1
		kantonalni tržišni inspektor	9	12
3.	Kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija	glavni kantonalni turističko-ugostiteljski inspektor	1	1
		kantonalni turističko-ugostiteljski inspektor	7	8
4.	Kantonalna inspekcija za cestovni promet	glavni kantonalni inspektor za cestovni promet	-	1
		kantonalni inspektor za cestovni promet	1	6
5.	Kantonalna inspekcija za ceste	kantonalni inspektor za ceste	1	1
6.	Kantonalna elektroenergetska inspekcija	kantonalni elektroenergetski inspektor	1	2
7.	Kantonalna termoeenergetska inspekcija	kantonalni termoeenergetski inspektor	1	2
8.	Kantonalna rudarsko-geološka inspekcija	kantonalni rudarsko-geološki inspektor	1	1
UKUPNO:			34	52

Sektorom rukovodi pomoćnica direktora. Kantonalna inspekcija rada, kantonalna tržišna i kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija imaju glavnog kantonalnog inspektora. Ostale inspekcije nemaju sistematizovano ili popunjeno radno mjesto glavnog kantonalnog inspektora i njima neposredno rukovodi pomoćnica direktora.

1. KANTONALNA INSPEKCIJA RADA

U sastavu kantonalne inspekcije rada su dvije vrste inspekcija: kantonalna inspekcija rada za oblast radnih odnosa i kantonalna inspekcija rada za oblast zaštite na radu.

Kantonalna inspekcija rada je do 31.05.2015. godine imala 12, a od 01.06.2015. godine 11 izvršilaca, od kojih jedan glavni kantonalni inspektor rada, 7 kantonalnih inspektora rada za oblast radnih odnosa i 3 kantonalna inspektora rada za oblast zaštite na radu.

1. a. KANTONALNA INSPEKCIJA RADA ZA OBLAST RADNIH ODNOSA

A. Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 1.980, a izvršeno ukupno 2.063 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti, pored glavnog kantonalnog inspektora, do 31.05.2015. godine, vršilo je osam, a od 01.06.2015. godine, sedam kantonalnih inspektora rada za oblast radnih odnosa, od kojih su četiri inspektora u ovom periodu zbog bolovanja bila odsutna s posla ukupno 70 radnih dana.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	1.980	izvršeno inspekcijskih nadzora	2.063	redovni inspekcijski nadzor	1.588
				inspekcijski nadzor po predstavkama	187
				kontrola izvršenja rješenja	288
poduzete mjere	rješenja		285	rješenja o zabrani	223
				rješenja o otklanjanju nedostataka	60
				rješenja o upozorenju	2
	ZPPP		6		
	prekršajni nalozi		184	iznos izrečenih novčanih kazni: 154.400 KM	
broj lica zatečenih „na crno”			579		
broj lica zaposlenih djelovanjem inspekcije			529		
broj pravnih lica koji ne ispunjavaju uvjete po Uredbi*			16		
broj kontrolisanih radnih dozvola stranih državljana			35		
broj subjekata kod kojih je utvrđeno ponavljanje istog prekršaja			36		
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			88		
broj zaprimljenih predstavki			242		

* Uredba o uvjetima koje je preduzeće, odnosno drugo pravno lice dužno da ispunjava u pogledu broja zaposlenih radnika radi obavljanja registrovane djelatnosti („Sl. novine F BiH“, broj 15/98 i 5/99)

Pored u tabeli prikazanog broja zaprimljenih pismenih predstavki, po kojima je od strane inspektora i glavnog inspektora izvršen neposredan inspekcijski nadzor i koje su riješene u rokovima propisanim Zakonom o postupanju sa predstavkama i prijedlozima, pružena je pravna pomoć i date sugestije zainteresovanim strankama na osnovu usmenih i telefonskih upita u 773 slučaja, a po 55 zaprimljenih pismenih upita, koji nisu predstavljali zahtjeve za inspekcijskim nadzorom, zaprimljenim od strane različitih organa i institucija, pravnih lica i građana, dat je pismeni odgovor od strane glavnog kantonalnog inspektora rada.

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora prema djelatnosti koju obavljaju subjekti kod kojih je izvršen nadzor:

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora	Broj lica zatečenih „na crno“
Proizvodna djelatnost:		
a) proizvodnja hrane i pekarskih proizvoda	160	57
b) proizvodnja mesa i mesnih preradevina	10	6
c) proizvodnja i obrada metalnih proizvoda	23	4
d) ostale proizvodne oblasti: PVC materijal i sl.	51	18
Ukupno proizvodna djelatnost (a+b+c+d)	244	85
Trgovinska djelatnost	712	124
Ugostiteljska djelatnost	632	176
Građevinska djelatnost	59	51
Javni prijevoz putnika i tereta u cestovnom prometu	25	6
Proizvodnja, rezanje i prodaja rezane građe	42	8
Obrt (zanatske radnje, autopraonice i sl.)	77	25
Tekstilna industrija, kožna galanterija i konfekcija	25	61
Benzinske pumpne stanice	5	-
Ostale djelatnosti (obrazovanje, sportske kladionice, kablovski i tv emiteri i sl.),	242	43
Ukupno:	2.063	579

U cilju efikasnog otkrivanja i sprječavanja tzv. „rada na crno“ u oblastima u kojima je najviše prisutno nezakonito radno angažovanje zaposlenika i stranih državljana, a u skladu sa Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 26.10.2011. godine, kantonalni inspektori rada za oblast radnih odnosa su, prema navodima iz zaprimljenih predstavki, vršili inspekcijski nadzor u oblasti ugostiteljstva, u mješovitim timovima sa kantonalnim tirističko-ugostiteljskim inspektorima, svako u okviru svojih nadležnosti. Navedene aktivnosti su vršene u mjesecu februaru, aprilu i maju, preraspodjelom radnog vremena, u popodnevnoj i noćnoj smjeni, kao i u dane vikenda.

U skladu sa operativnim planovima, kantonalna inspekcija rada za oblast radnih odnosa je, samostalno i u mješovitim timovima sa kantonalnom tržišnom inspekcijom, vršila pojačan inspekcijski nadzor s posebnim akcentom na kontrolu nezakonitog radnog angažovanja tzv. „rada na

crno". Tom prilikom izvršeno je 382 inspekcijskih nadzora i otkriveno 129 lica „na crno”, od kojih je djelovanjem inspekcije 75 lica uvedeno u prava iz radnog odnosa. Za utvrđene prekršaje izdata su 52 prekršajna naloga u ukupnom iznosu od 46.900 KM, donesena 44 rješenja o zabrani radnog angažovanja suprotno odredbama Zakona i 13 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka.

Tokom izvještajnog perioda izvršena je kontrola radno-pravnog statusa za ukupno 5.300 lica, od kojih je prema polnoj strukturi 2.829 ženskog i 2.471 muškog spola.

Kod subjekata kod kojih je utvrđeno ponavljanje istog prekršaja inspekcija je djelovala represivno podnošenjem 6 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i izdavanjem 39 prekršajnih naloga.

Prilikom vršenja inspekcijskog nadzora utvrđeno je da su suprotno zakonu, tj. “na crno” radno angažovano ukupno 579 lica, o čemu je u skladu sa zakonom, pismeno obaviještena i nadležna Kantonalna služba za zapošljavanje. Pozitivan učinak jeste uvođenje 529 lica u prava iz radnog odnosa, što je u skladu sa mjerama za unapređenje efikasnosti institucionalne strukture na tržištu rada, zacrtanim u “Strategiji zapošljavanja Zeničko-dobojskog kantona, 2013-2020”, a sve u cilju efikasnije borbe protiv sive ekonomije i efikasne kontrole formalne ekonomije.

B. Razlozi koji su negativno uticali na stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

- Posljedice globalne ekonomske krize, zbog kojih se zaposlenicima daje veći broj otkaza, posebno u ugostiteljskoj i trgovinskoj djelatnosti.
- Velika ponuda radne snage ima za posljedicu težak položaj zaposlenika kod poslodavaca koji isplaćuju minimalnu plaću, organizuju prekovremeni rad i ne omogućavaju ostvarivanje osnovnih prava iz radnog odnosa (pravo na odmor, posebno godišnji odmor u minimalnom zakonskom trajanju, dnevni i sedmični odmor i sl.).

Efikasnost u radu ove inspekcije bi se uveliko povećala ukoliko bi se stvorile tehničke pretpostavke za pristup bazi podataka Federalnog ministarstva finansija, Kantonalnog poreznog ureda u Zenici, u dijelu koji se odnosi na prijavu, promjene u toku osiguranja i odjavu zaposlenika (obrazac JS 3100), hitne izmjene člana 14. Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa („Službene novine FBiH”, broj: 42/09), kojim je utvrđena obaveza poslodavca da podnese prijavu za novozaposlenog radnika u roku od 7 dana od dana otpočinjanja rada, što određenom broju neodgovornih poslodavaca otvara mogućnost manipulacija sa datiranjem i antidatiranjem ugovora o radu, čime direktno čini i utaju poreza, odnosno doprinosa za PiO-MiO i zdravstveno osiguranje.

1. b. KANTONALNA INSPEKCIJA RADA ZA OBLAST ZAŠTITE NA RADU

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015.godinu planirao je 387, a izvršeno ukupno 430 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vršila su tri kantonalna inspektora rada za oblast zaštite na radu.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	387	izvršeno inspekcijskih nadzora	430	redovni inspekcijski nadzor	244
				inspekcijski nadzor po predstavkama	30
				kontrola izvršenja rješenja	156
poduzete mjere	rješenja		149	rješenja o zabrani	6
				rješenja o otklanjanju nedostataka	143
				rješenja o upozorenju	-
	ZPPP		6		
	prekršajni nalozi		18	iznos izrečenih novčanih kazni: 22.500 KM	
broj uviđaja povodom povrede na radu*			33		
broj stručnih analiza elaborata za novootvorena radilišta			205		
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			13		
broj zaprimljenih predstavki			30		

**U prijavljenim nesrećama na radu 29 zaposlenika je pretrpjelo teže povrede na radu, a u 4 slučaja su se desile povrede su bile nesreće sa smrtnim posljedicama. U ovom izvještajnom periodu nije bilo kolektivnih nesreća na radu.*

Kantonalna inspekcija rada za oblast zaštite na radu je u ovom izvještajnom periodu vršila pojačan inspekcijski nadzor, posebno u oblastima u kojim je u proteklom periodu zabilježen veći broj povreda na radu (oblast rezanja drveta, oblast nisko i visokogradnje i radilišta).

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora prema djelatnosti koju obavljaju subjekti kod kojih je izvršen nadzor:

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Oblast nisko i visokogradnje i radilišta	77
Oblast proizvodnje i obrade metalnih proizvoda	43
Oblast tekstilne industrije, kožne konfekcije i galanterije	40
Oblast uslužnih djelatnosti	38
Oblast rezanja drveta	62
Oblast mesne industrije	14
Oblast proizvodnje hrane, kruha i peciva	35
Oblast poljoprivrede	7
Oblast prometa nafte, naftnih prerađevina i plina	11

Oblast prijevoza robe i putnika	14
Ostale nespomenute oblasti prerade i proizvodnje (mlijeko i mliječni proizvodi, kafa, guma i PVC proizvodi i sl.)	42
Ostale oblasti (obrazovanje, kultura, javni emiteri, kladionice, trgovina, hemijske čistionice, autoservisi i sl.)	47
Ukupno:	430

Stanje u oblasti zaštite na radu karakteriše odgovorniji odnos poslodavaca prema zaštiti na radu, bolje organizovanje i sprovođenje mjera zaštite na radu, bolja saradnja poslodavaca sa inspekcijskim organima, te veći stepen discipline poslodavaca u pogledu prijavljivanja nesreća na poslu, što predstavlja pozitivan efekat i rezultat je poduzetih aktivnosti ove inspekcije u oblasti zaštite na radu.

Relativno mali broj poduzetih kaznenih mjera (prekršajnih naloga i zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka), je posljedica neprimjenjivosti kaznenih odredbi Zakona o zaštiti na radu, iz razloga što su novčane kazne izražene u dinarima, tako da se ni nakon izvršene denominacije i prenominacije, novčane kazne ne mogu primjenjivati zbog niskih vrijednosti istih (1-10 KM), jer nisu usklađene sa minimalno propisanim novčanim kaznama Zakona o prekršajima Federacije BiH.

Neprimjenjivost kaznenih odredbi federalnih propisa, kantonalni inspektori rada za oblast zaštite na radu prevazilaze djelujući preventivno i poduzimajući upravne mjere tj. donose rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka. Ukoliko se prilikom kontrole izvršenja rješenja utvrdi nepostupanje po izrečenim upravnim mjerama, inspektori imaju mogućnost izricanja novčanih kazni po Zakonu o inspekcijama u Zeničko-dobojskom kantonu.

b) Razlozi koji su negativno uticali na stanje u oblasti zaštite na radu sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Na stanje u oblasti zaštite na radu negativno utiče činjenica da u ovoj oblasti nije donesen novi zakon, koji je već duže vrijeme u proceduri donošenja, kao i činjenica da je na pravnoj snazi Zakon o zaštiti na radu iz 1990. godine, koji sadrži prevaziđena pravna rješenja, neusklađena sa potrebama ovog vremena i razvojem koji je u proteklom periodu ostvaren u ovoj oblasti. Postojeći Zakon je neprimjenjiv u pogledu pravnih sankcija, što dodatno govori o pravnoj i vremenskoj prevaziđenosti istog.

Imajući u vidu izloženo nužno je donošenje novog zakona u ovoj oblasti, koji bi ostvario pozitivan uticaj i doveo do postizanja najefikasnijih rezultata u oblasti zaštite na radu.

Obzirom da na području Kantona preovladava teška industrija u kojoj je velik broj industrijskih objekata izgrađen prema zastarjelim tehnologijama, isti ne zadovoljavaju savremene evropske propise i standarde, što negativno utiče na stanje u oblasti zaštite na radu.

Problem stručnih kadrova za obavljanje poslova zaštite na radu u privrednim subjektima naročito je izražen u privatnom sektoru i privrednim društvima čija djelatnost nije primarno vezana za zapošljavanje kadrova tehničkog smjera (npr. tekstilna i prehrambena industrija, poljoprivreda i dr).

Cjelokupna situacija u ovoj oblasti, ima za posljedicu nezadovoljavajući nivo organizovanja i primjene mjera zaštite na radu, zbog čega inspektori u cilju podizanja nivoa sigurnosti zaposlenika djeluju preventivno i edukativno, u smislu ukazivanja na neophodnost poduzimanja adekvatnih mjera zaštite na radu u skladu sa obavezama iz propisa koji regulišu navedenu oblast.

Jedan od problema u ovoj oblasti je posljedica nestručnog i neodgovornog obavljanja poslova pregleda i ispitivanja sredstava rada i opreme, fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti i

mikroklimе, od strane stručnih i ovlaštenih subjekata, koji posjeduju rješenje federalnog organa o ispunjavanju uslova za obavljanje navedenih poslova. Dešava se da inspektori prilikom vršenja inspekcijskog nadzora u privrednim subjektima u kojima je od strane stručne i ovlaštene firme izvršen pregled i ispitivanje sredstava rada i opreme, utvrde nedostatke i nepravilnosti na tim sredstvima rada, vezano za sigurnost zaposlenika.

2. KANTONALNA TRŽIŠNA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 2.370 a izvršena ukupno 2.778 inspekcijska nadzora. Kantonalna tržišna inspekcija ima 10 izvršilaca, od kojih jedan glavni kantonalni tržišni inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	2.370	izvršeno inspekcijskih nadzora	2.778	redovni inspekcijski nadzor	1.395
				inspekcijski nadzor po predstavkama	542
				kontrola izvršenja rješenja	841
poduzete mjere	rješenja		833	rješenja o zabrani	391
				rješenja o otklanjanju nedostataka	436
				rješenja o upozorenju	6
	ZPPP		-		
	prekršajni nalozi		713	iznos izrečenih novčanih kazni: 316.030 KM	
	zaključci o dozvoli izvršenja prisilom		148		
broj zapečaćenih objekata			1		
broj slučajeva oduzimanja robe			15	Vrijednost oduzete robe: 325.004 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			89		
broj zaprimljenih predstavki*			231		

* Od ukupnog broja zaprimljenih predstavki 49 su reklamacije potrošača, od kojih je 24 riješeno u korist potrošača, 16 je neosnovanih, a u 9 slučajeva stranke su upućene na ostvarivanje prava putem suda

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora:

Segment nadzora	Broj izvršenih inspekcijskih nadzora
Inspekcijski nadzor kod pravnih lica po planu rada i kontrola ispunjavanja minimalno-tehničkih uvjeta	426

Inspekcijski nadzor kod trgovačkih radnji po planu rada i kontrola ispunjavanja minimalno-tehničkih uvjeta	614
Inspekcijski nadzor kod obrtničkih radnji po planu rada i kontrola ispunjavanja minimalno-tehničkih uvjeta	355
Inspekcijski nadzor kod pravnih lica po predstavkama	68
Inspekcijski nadzor kod fizičkih lica po predstavkama	49
Inspekcijski nadzor kod fizičkih lica bez odobrenja	425
Kontrolni inspekcijski nadzor izvršenja rješenja kod pravnih lica	219
Kontrolni inspekcijski nadzor izvršenja rješenja kod fizičkih lica	622
Ukupno:	2.778

Kao najbitnije nadzore kantonalne tržišne inspekcije u izvještajnom periodu ističemo sljedeće:

U februaru 2015. godine, kantonalna tržišna inspekcija je postupak inspekcijskog nadzora vršila prvenstveno kod subjekata koji obavljaju djelatnost trgovine na veliko i malo, sa akcentom na kontrolu izdavanja fiskalnih računa, kontrolu isticanja obavijesti o zabrani prodaje alkoholnih pića i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina i kontrolu ispunjavanja propisanih uslova pravnih lica po dostavljenim obavijestima o početku rada, kao i kontrolu ispunjavanja propisanih uslova obrtnika po dostavljenim rješenjima o odobrenju za osnivanje obrta od općinskih službi.

U skladu sa planiranim aktivnostima u mjesecu martu 2015. godine, kantonalna tržišna inspekcija je vršila inspekcijski nadzor u privatnim zdravstvenim ustanovama (apotekama i ordinacijama), kojom prilikom je izvršila 46 inspekcijskih nadzora. Zbog utvrđenih nedostataka doneseno je 10 rješenja o otklanjanju istih, zbog neposjedovanja fiskalnog uređaja doneseno je 1 rješenje o zabrani rada i izdata 2 prekršajna naloga (pravnom i odgovornom licu) u ukupnom iznosu od 3.500 KM, zbog neizdavanja fiskalnih računa izdata su 2 prekršajna naloga (pravnom i odgovornom licu) u ukupnom iznosu od 3.500 KM, a zbog nepridržavanja pravila o uslovima prodaje izdat je jedan prekršajni nalog u iznosu od 400 KM.

U skladu sa Planom aktivnosti za sprječavanje nezakonitog prometa duhana i duhanskih prerađevina, sačinjenom po pozivu direktora Federalne uprave za inspekcijske poslove uz saglasnost direktora Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, kantonalna tržišna inspekcija je u saradnji sa policijskim stanicama u mjesecu aprilu 2015. godine, vršila pojačani inspekcijski nadzor na tržnicama-pijacama na području Zeničko-dobojskog kantona.

Prilikom provođenja navedenih aktivnosti, kantonalna tržišna inspekcija je od osam lica oduzela rezani duhan u PVC pakovanju, raznih netto-masa bez nadzorne markice UIO BiH, u ukupnoj količini od 40,60 kg maloprodajne vrijednosti od 621 KM, cigarete raznih proizvođača bez nadzorne markice UIO BiH u ukupnoj količini od 620 kutija, u maloprodajnoj vrijednosti od 2.514 KM i ručno punjene cigarete u ukupnoj količini od 111 kutija, maloprodajne vrijednosti od 111 KM. Protiv pet lica je pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnih naloga sa zaštitnom mjerom oduzimanja predmeta prekršaja zbog neposjedovanja vjerodostojne dokumentacije za robu u prometu. Oduzeta roba je predana u skladište Kantonalne direkcije za robne rezerve do konačnosti prekršajnih naloga, odnosno pravosnažnosti rješenja u sudskom postupku.

Po zahtjevu i dostavljenim spiskovima lica od Uprave policije MUP-a Zeničko-dobojskog kantona broj: 08-04/6-2-04-893-4/15 od 13.04.2015. godine, kantonalna tržišna inspekcija je u prvoj polovini mjeseca maja 2015. godine, izvršila inspekcijski nadzor subjekata i lica koja obavljaju djelatnost u iznajmljenim poslovnim prostorima, boksovima i teznama u vlasništvu JP „Tržnica Zenica“ doo Zenica, ul. M. Tita br. 48, u cilju otkrivanja i sprječavanja tzv. „rada na crno“.

Prilikom provođenja navedenih aktivnosti, kantonalna tržišna inspekcija je izvršila inspekcijski pregled u 64 poslovna prostora, 100 boksova i 5 pokretnih stolova-tezgi, kojom

prilikom je utvrđeno da 40 lica u poslovnim prostorima, 96 fizičkih lica u boksovima i 5 lica na pokretnim stolovima-tezgama, obavljaju prodaju robe koja se ne može prodavati na tržnicama bez odobrenja nadležnog organa.

Protiv 140 lica koja obavljaju djelatnost bez odobrenja nadležnog organa pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga zbog prekršaja iz člana 15. Zakona o unutrašnjoj trgovini i donesene upravne mjere: 135 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti i 5 rješenja o upozorenju.

Javnom Preduzeću „Tržnica“ d.o.o. Zenica i odgovornom licu u istom, izdati su prekršajni nalozi zbog prekršaja iz člana 39. stav 5. Zakona o unutrašnjoj trgovini, jer kao pravno lice-trgovac, koje pruža trgovačke usluge tržnice na malo, nije udaljila sa pijace fizička lica koja su obavljala djelatnost prodaje nedozvoljene robe, odnosno robe koja se ne može prodavati na tržnici na malo po Tržno pijačnom redu.

Kantonalna tržišna inspekcija je u mjesecu junu i julu 2015. godine vršila kontrolne inspeksijske nadzore, odnosno kontrole izvršenja rješenja kod lica kojim je u maju 2015. godine rješenjem zabranjeno obavljanje djelatnosti bez odobrenja nadležnog organa u iznajmljenim prostorima i boksovima u vlasništvu JP „Tržnica Zenica“ d.o.o. Zenica, ul. M. Tita br. 48.

Prilikom provođenja navedenih aktivnosti, kantonalna tržišna inspekcija je izvršila ukupno 137 kontrolnih inspeksijskih pregleda, i to u 40 poslovnih prostora i 97 boksova. Tom prilikom je utvrđeno da je ukupno 132 lica nastavilo sa radom bez odobrenja nadležnog organa i to 39 lica u poslovnim prostorima i 93 lica u boksovima, dok je ukupno 5 lica prestalo sa radom, i to jedno lice u poslovnom prostoru i 4 lica u boksovima.

U mjesecu septembru nastavljene su aktivnosti, protiv lica koja obavljaju djelatnost u iznajmljenim prostorima i boksovima u vlasništvu JP „Tržnica Zenica“ d.o.o. Zenica, koja nisu pribavila rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje od nadležnog organa Grada Zenica, a nastavila su obavljati djelatnost, donošenjem 132 zaključka o dozvoli izvršenja rješenja prinudnim putem-pečaćenjem poslovnih prostora, odnosno boksova, nakon povratka tržišnih inspektora sa godišnjeg odmora, obzirom da se radi o većem broju objekata koje treba prisilno zatvoriti u prisustvu postupajućih inspektora.

S obzirom da su kantonalni tržišni inspektori dana 23.11.2015. godine zaprimili 121 zahtjev zakupaca prostora na JP „Tržnica Zenica“ doo Zenica za odgodu izvršenja rješenja prisilom-pečaćenjem prostora zakazanog dana 26.11.2015. godine zbog podnesenih zahtjeva nadležnom gradskom organu za osnivanje trgovačke radnje, to dana 24.11.2015. godine nije vršen inspeksijski nadzor - kontrola izdavanja fiskalnih računa u općinama Maglaj i Zavidovići utvrđen operativnim planom, zbog izrade 121 zaključka za odgodu izvršenja rješenja. Prema navedenom operativnom planu, izvršena su 63 inspeksijska nadzora i pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga protiv 9 vlasnika trgovačkih, odnosno obrtničkih radnji.

U skladu sa dopisom Uprave policije MUP-a Zeničko-dobojskog kantona sačinjen je operativni plan vršenja inspeksijskog nadzora kod subjekata koji pružaju usluge tržnice na malo i to inspeksijski nadzor u JP „Tržnica“ Zenica, doneseno je rješenje o zabrani rada.

Aktivnosti kantonalne tržišne inspekcije na tržnicama na malo na području Zeničko-dobojskog kantona će se nastaviti nakon završetka aktivnosti na tržnici na malo u Zenici u januaru 2016. godine, na kojoj najveći broj lica obavlja djelatnost bez rješenja o odobrenju za obavljanje trgovačke djelatnosti od nadležnog organa Grada Zenica.

U skladu sa dopisom Uprave policije MUP-a Zeničko-dobojskog kantona, broj: 08-04/6-2-04-2-893-9/15 od 30.07.2015. godine, kojim su po dostavljenim spiskovima tražene provjere iz nadležnosti kantonalne tržišne kod subjekata koji pružaju trgovačke usluge tržnice na malo i lica koja obavljaju djelatnost bez odobrenja nadležnog općinskog organa na tržnicama na malo u jedanaest općina Zeničko-dobojskog kantona, sačinjen je Operativni plan vršenja inspeksijskog

nadzora na tržnicama za mjesec septembar, oktobar , novembar i decembar 2015. godine, i po istom je izvršeno sljedeće:

A. U septembru mjesecu su vršene sljedeće aktivnosti:

1. Inspekcijski nadzor na 5 tržnica na malo u: Tešnju-Jelah, Kaknju, Brezi, Maglaju i Visokom. Tom prilikom je utvrđeno da 100 fizičkih lica obavlja trgovačku djelatnost neprehrambenim proizvodima (odjeća, obuća, alati, proizvodi od plastike i sl.) na tezgama i pokretnim stolovima bez rješenja o odobrenju za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od strane nadležnog općinskog organa, a 4 registrovana obrtnika za proizvodnju suhog mesa i suhomesnatih proizvoda ne posjeduju rješenje o odobrenju za korištenje izdvojenog prodajnog mjesta za prodaju vlastitih proizvoda, izdatog od strane nadležnog općinskog organa. Protiv 100 lica je, zbog prekršaja iz člana 15. Zakona o unutrašnjoj trgovini, pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu od 300 KM. Registrovanim obrtnicima je izdato rješenje o zabrani rada bez rješenja o odobrenju za korištenje izdvojenog prodajnog mjesta.
2. Nakon inspekcijskih nadzora na tržnicama, izvršeni su inspekcijski nadzori pravnih lica koja pružaju trgovačke usluge tržnice na malo i to: "Zemljoradnička zadruga" Jelah, JP "Vodokom" doo Kakanj, JP "Komunalno" doo Breza, Komunalno JP Maglaj i DD "Sebilj" Visoko. Protiv 2 kontrolisana pravna lica, zbog neispunjavanja uslova, pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnih naloga u iznosu od 3.000 KM i 400 KM za odgovorno lice u pravnom licu i donesena rješenja o zabrani rada zbog neispunjavanja uslova u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini. Protiv 2 kontrolisana pravna lica, zbog nepridržavanja tržišno-pijačnog reda, pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnih naloga u iznosu od 1.000 KM i 200 KM za odgovorno lice u pravnom licu i donesena rješenja o zabrani prodaje neprehrambene robe zbog neispunjavanja propisanih uslova, u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini. Protiv jednog kontrolisanog pravnog lica, zbog neizdavanja fiskalnih računa korisnicima usluga, pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu od 2.500 KM i 1.000 KM odgovornom licu u pravnom licu.

B. U oktobru mjesecu su vršene sljedeće aktivnosti:

1. Kantonalna tržišna inspekcija je izvršila neposredni inspekcijski nadzor na četiri tržnice na malo, u Olovu, Žepču, Varešu i Usori, i tom prilikom je utvrđeno da 53 fizička lica obavljaju trgovačku djelatnost neprehrambenim proizvodima (odjeća, obuća, alati, proizvodi od plastike i sl.) na tezgama i pokretnim stolovima, a 3 lica vrše prodaju suhog mesa i suhomesnatih proizvoda izloženih prodaji na prodajnim tezgama a ne u rashladnoj vitrini, bez rješenja o odobrenju za obavljanje trgovačke djelatnosti od nadležnog organa općine. Protiv svih 56 lica je pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 300 KM zbog prekršaja iz člana 15. Zakona o unutrašnjoj trgovini.
2. Nakon inspekcijskih nadzora na tržnicama, izvršeni su inspekcijski nadzori pravnih lica koja pružaju trgovačke usluge tržnice na malo procesuiranim licima i to: Komunalno javno preduzeće Maglaj, JKP "BIOŠTICA" doo Olovo, JP „KOMUNALNO“ Žepče i "Vrt" doo Žabljak Usora. Protiv jednog kontrolisanog pravnog lica, zbog neispunjavanja propisanih uslova pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 3.000 KM, a protiv odgovornog lica u pravnom licu izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 400 KM i doneseno rješenje o zabrani rada zbog neispunjavanja uslova, u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini, kod jednog pravnog lica je utvrđeno da subjekat kontrole ne pruža trgovačke usluge tržnice na malo licima koja vrše prodaju neprehrambene robe na prodajnim stolovima na javnoj površini-trgu, ali istim licima vrši naplatu usluga čišćenja

zauzetog prostora i izdaje blok priznanice a ne fiskalne račune, i protiv navedenog subjekta je zbog neizdavanja fiskalnih računa "korisnicima usluga" pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 2.500 KM, a protiv odgovornog lica u pravnom licu izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 1.000 KM, jednom pravnom licu je rješenjem zabranjeno vršenje naplate naknade za zauzimanje javne površine-parking prostora od strane lica koja na pokretnim stolovima vrše prodaju raznovrsne robe. U općini Olovo je utvrđeno da JKP "BIOŠTICA" doo Olovo ne pruža usluge tržnice na malo i ne naplaćuju dnevnu placarinu, nego da izvjesna lica vrše naplatu naknade i izdaju priznanice na kome se nalazi zaglavlje JKP "BIOŠTICA" doo Olovo, i da se polog naplaćenih sredstava vrši na blagajni Općine. S obzirom da kantonalna tržišna inspekcija nije ovlaštena izvršiti inspekcijski nadzor u Općini, niti pokrenuti prekršajni postupak shodno odredbi člana 10. Zakona o prekršajima, to je o istom obavješten Odjel za privredni kriminal i korupciju MUP-a Zeničko-dobojskog kantona.

C. U novembru mjesecu su vršene slijedeće aktivnosti:

Kantonalna tržišna inspekcija je izvršila neposredni inspekcijski nadzor na dvije tržnice na malo u Novom Šheru, općina Maglaj i Zavidovićima, i tom prilikom je utvrđeno da 48 fizičkih lica obavlja trgovačku djelatnost neprehrambenim proizvodima (odjeća, obuća, alati, proizvodi od plastike i sl.) na tezgama i pokretnim stolovima bez rješenja o odobrenju za obavljanje trgovačke djelatnosti od nadležnog organa općine. Protiv svih 48 lica je pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 300 KM zbog prekršaja iz člana 15. Zakona o unutrašnjoj trgovini.

D. U decembru mjesecu su vršene slijedeće aktivnosti:

Kantonalna tržišna inspekcija je kontrolni pregledi u Zemljoradnička zadruha Jelah, JKP BREZA, JP „VODOKOM“ Kakanj, TD „RUDAR“ doo Kakanj, DD „SEBILJ“ Visoko, JP „KOMUNALNO“ Žepče, Javno poduzeće „VRT“ Usora, i po istom je utvrđeno da jedno pravno lice ne ispunjava tehničke i druge propisane uslove za obavljanje djelatnosti, jedno pravno lice je otklonilo utvrđene nedostatke, tri pravna lica su prestala pružati trgovačke usluge tržnice na malo, a tri tri pravna lica su nastavila pružati trgovačke usluge tržnice na malo nakon donošenja rješenja o zabrani rada. Zbog nepostupanja po rješenju inspektora protiv pravnog i odgovornog lica pokrenuće se prekršajni postupak.

U skladu sa Operativnim planom, pojačanog inspekcijskog nadzora izdavanja fiskalnih računa, za period, septembar, oktobar i novembar, kantonalna tržišna inspekcija je u poslijepodnevnom satima i u dane vikenda, vršila pojačan inspekcijski nadzor nad primjenom Zakona o fiskalnim sistemima u dijelu koji se odnosi na izdavanje fiskalnih računa.

1. U septembru su navedene aktivnosti vršene isključivo na području Grada Zenica, prioritarno u užem gradskom području, u objektima u kojima se vrši promet svježeg mesa i mesnih prerađevina (mesnice), pekarskih proizvoda (pekare) i trgovačkih radnji koje vrše promet voćem i povrćem. Prema pomenutom operativnom, izvršeno je 97 inspekcijskih nadzora i pokrenut je prekršajni postupak protiv 18 vlasnika trgovačkih i obrtničkih radnji, izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu novčane kazne od 500 KM, u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini i Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima.

2. U oktobru je u terminima između inspekcijskih nadzora na tržnicama, vršen i pojačani inspekcijski nadzor u dijelu koji se odnosi na izdavanje fiskalnih računa. Navedene aktivnosti vršene su na području Zenice, Žepča, Breze, Tešnja, Visokog i Kaknja, s tim da je u Tešnju, Kaknju i Visokom inspekcijski nadzor vršen u mješovitim timovima sa kantonalnim inspektorima rada za oblast radnih odnosa, u objektima u kojima se vrši promet svježeg mesa i mesnih prerađevina (mesnice), pekarskih proizvoda (pekare) i trgovačkih radnji koje vrše promet voćem i povrćem, prema posebnom operativnom planu. Prema navedenom planu, izvršena su 83 inspekcijska nadzora i pokrenut je prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga kod 11 subjekata.
3. U novembru je u terminima između inspekcijskih nadzora na tržnicama, vršen i pojačani inspekcijski nadzor u dijelu koji se odnosi na izdavanje fiskalnih računa. Navedene aktivnosti su planirane na području Zenice, Žepča, Breze, Visokog, Kaknja, Maglaja i Zavidovića, s tim da su u Kaknju, Maglaju i Zavidovićima planirani inspekcijski nadzori u mješovitim timovima sa kantonalnim inspektorima rada za oblast radnih odnosa, kod pravnih i fizička lica koja obavljaju trgovinu na malo i obrtnika koji evidentiraju promet preko fiskalnog uređaja, prema posebnom operativnom planu kojim su određeni inspektori koji vrše nadzor i datum vršenja inspekcijskog nadzora.

Postupajući po instrukciji Federalne uprave za inspekcijske poslove broj: 07-20-5-00871/2015-0702-7-P od 1.9.2015. godine kojom je i kantonalna tržišna inspekcija Zeničko-dobojskog kantona uključena u provođenje akcije “Bijeli Merkur 3” iniciranu od Glavnog sekretarijata Interpol, a prema informaciji Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, održan je sastanak sa predstavnicima-kontakt osobama MUP-a Zeničko-dobojskog kantona i sačinjen plan dežurstava kantonalnih tržišnih inspektora u periodu od 07.10. do 16.10.2015. godine. Po pozivu policijskih službenika sa područja općina Doboj Jug i Žepče, kantonalni tržišni inspektori su izvršili inspekcijski pregled dokumenata za robu u prijevozu, i od četiri lica izvršili privremeno oduzimanje robe u ukupnoj vrijednosti od 21.144 KM i pokrenuli prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga sa izrečenom zaštitnom mjerom oduzimanja predmeta prekršaja.

U skladu sa tačkom II Zaključka Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-04-19729/15 od 29.10.2015. godine vezano za Informaciju o prometu sekundarnih sirovina u vezi sa krivičnim djelima teške krađe i oštećenja tuđe stvari MUP-a Zeničko-dobojskog kantona, u decembru 2015. godine sačinjen je operativni plan vršenja inspekcijskog nadzora kod pravnih i fizičkih lica na području cijelog kantona koja vrše otkup i promet otpadnih materijala i sekundarnih sirovina, a u cilju sprječavanja nezakonitog prometa sekundarnih sirovina koja potiču ili bi mogla poticati iz krivičnog djela protiv imovine.

Postupajući po navedenom operativnom planu, kantonalna tržišna inspekcija je izvršila inspekcijska nadzora kod 23 (dvadesetri) subjekta na području kantona, doneseno je 13 (trinaest) rješenja o otklanjanju nepravilnosti i nedostataka u radu, 1 (jedno) rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti prikupljanja neopasnog otpada i izdat 1 (jedan) prekršajni nalog zbog obavljanja djelatnosti prikupljanja neopasnog otpada bez odobrenja nadležnog organa.

U izvještajnom periodu, kantonalna tržišna inspekcija je u decembru mjesecu otkrila 10 fizičkih lica koja su obavljala djelatnost trgovine na malo bez odobrenja nadležnog organa, i protiv svih lica je pokrenut prekršajni postupak izdavanjem prekršajnog naloga u iznosu od 300 KM u skladu sa odredbama Zakona o unutrašnjoj trgovini, s tim da su donesena četiri rješenja o zabrani rada u objektima (4 lica), a nisu donesena rješenja o zabrani rada licima koja su vršila prodaju izvan objekta (6 lica).

- Pored navedenog, kantonalna tržišna inspekcija je u izvještajnom periodu izvršila sljedeće:
- inspekcijski nadzor pravnih lica koji imaju benzinske pumpne stanice na području Zeničko-dobojskog kantona, u dijelu koji se odnosi na kontrolu ispunjenosti propisanih uslova, opreme i uređaja, u skladu sa Uputstvom Federalnog ministra trgovine, a na osnovu informacija od Federalnog ministarstva trgovine o benzinskim pumpnim stanicama koji ne dostavljaju AMN i XML izvještaje,
 - inspekcijski nadzor kod fizičkih lica koja bez odobrenja obavljaju automehaničarsku djelatnost u općinama Tešanj i Doboj Jug.

Realizujući Zaključak Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 26.10.2011. godine, koji se odnosi na otkrivanje i sankcionisanje tzv. „rada na crno“, kantonalni tržišni inspektori su vršeći redovni inspekcijski nadzor, otkrili 425 fizičkih lica koja su obavljala djelatnost bez odobrenja nadležnog organa. Djelovanjem inspekcije 47 lica je pribavilo odobrenje, odnosno registrovalo djelatnost sa statusom poreskog obveznika, 156 postupaka je u toku (od kojih 123 lica u poslovnim prostorima i boksovima na tržnici u Zenici), 55 lica je prestalo sa radom, jedan objekat je zapečaćen, a 167 lica povremeno, jedan dan u sedmici, obavlja trgovačku djelatnost na tržnicama.

Najčešće uočena kršenja propisa su obavljanje djelatnosti bez odobrenja nadležnog organa, neizdavanje računa za prodatu robu, nepostupanje po rješenju inspektora o naloganju upravnih mjera, neisticanje evidencionih brojeva, neutvrđivanje pravila o uslovima prodaje, korištenje mjerila mase sa proteklom rokom verifikacije ispravnosti i neažurno vođenje trgovačke knjige.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Stanje u oblasti nadzora tržišne inspekcije karakterišu pojave koje nisu samo u nadležnosti kantonalne tržišne inspekcije, nego su i u nadležnosti općinskih (komunalne i sanitarne) i federalnih inspekcija (saobraćajne i tržišne).

Stupanjem na snagu Zakona o inspekcijama Federacije BiH, stavljen je van snage Zakon o tržišnoj inspekciji i ukinuta tržišna inspekcija na nivou općine, čime se povećala potreba za angažovanjem kantonalne tržišne inspekcije i u općinama koje su do tada imale općinske tržišne inspektore (Zenica, Zavidovići i Kakanj).

Zakon o unutrašnjoj trgovini i Zakon o obrtu i srodnim djelatnostima, ne utvrđuje mogućnost zatvaranja bespravnih radnji pečaćenjem na licu mjesta, na način kako je to riješeno Zakonom o poreznoj upravi, što bi povećalo efikasnost u radu tržišne inspekcije.

Donošenjem podzakonskih akata za provođenje Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini povećala bi se zaštita potrošača, obzirom da je rok za donošenje istih bio 12.04.2007. godine.

KANTONALNA TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 1.806, a izvršeno ukupno 2.347 inspekcijskih nadzora. Kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija ima 8 izvršilaca, od kojih jedan glavni kantonalni turističko-ugostiteljski inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	1.806	izvršeno inspekcijskih nadzora	2.347	redovni inspekcijski nadzor	1.386
				inspekcijski nadzor po predstavkama	165
				kontrola izvršenja rješenja	796
poduzete mjere	rješenja		763	rješenja o zabrani	165
				rješenja o otklanjanju nedostataka	598
				rješenja o upozorenju	-
	ZPPP		1		
	prekršajni nalozi		194	iznos izrečenih novčanih kazni: 36.280 KM	
zaključci o dozvoli izvršenja prisilom		14			
broj zapečaćenih objekata			1		
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			17		
broj zaprimljenih predstavki			165		

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora:

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Ugostiteljski objekti vrste "caffe bar"	1.099
Ugostiteljski objekti vrste "fast food"	389
Ugostiteljski objekti vrste "ašćinica"	45
Ugostiteljski objekti vrste "konoba"	5
Ugostiteljski objekti vrste "pizzeria"	67
Ugostiteljski objekti vrste "kafana"	21
Ugostiteljski objekti vrste "buregdžinica"	24
Ugostiteljski objekti vrste "slastičarna"	59
Ugostiteljski objekti vrste "bife"	10
Ugostiteljski objekti vrste "buffet"	75
Ugostiteljski objekti vrste "ašćinica"	29
Ugostiteljski objekti vrste "restoran"	173
Ugostiteljski objekti vrste "gostiona"	5
Ugostiteljski objekti vrste "objekat jednostavnih usluga"	34
Ugostiteljski objekti vrste "pivnica"	3
Ugostiteljski objekti vrste "disco klub"	49

Ugostiteljski objekti vrste "noćni bar"	22
Ugostiteljski objekti vrste "noćni klub"	5
Ugostiteljski objekti vrste "disco bar"	9
Ugostiteljski objekti vrste "grill"	3
Ugostiteljski objekti vrste "zdravljak"	29
Ugostiteljski objekti vrste "bistro"	73
Ugostiteljski objekti vrste "čevabdžinica"	50
Ugostiteljski objekti vrste "krčma"	7
Ugostiteljski objekti vrste "pokretni gril"	2
Ugostiteljski objekti vrste "motel"	23
Ugostiteljski objekti vrste "hotel"	10
Ugostiteljski objekti vrste "sobe u domaćinstvu"	1
Ugostiteljski objekti vrste "hostel"	1
Ugostiteljski objekti vrste "pansion"	6
Putničke agencije	19
Ukupno:	2.347

U cilju suzbijanja obavljanja djelatnosti bez odobrenja nadležnog organa, a u skladu sa Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 26.10.2011. godine koji se odnosi na otkrivanje i sankcionisanje tzv. „rada na crno“, kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija je u ovom izvještajnom periodu vršila inspekcijski nadzor subjekata koji su nakon što su izvršili odjavu, nastavili sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti, kao i subjekata koji su prije dobijanja odobrenja nadležnog organa započeli sa obavljanjem ugostiteljske djelatnosti (tzv. „radnje u pripremi“), pri čemu je doneseno 165 rješenja o zabrani obavljanja djelatnosti. Djelovanjem inspekcije 68 subjekata je pribavilo odobrenje za rad odnosno registrovao djelatnost, 65 je postupilo po rješenju o zabrani i prestalo sa obavljanjem djelatnosti, dok su 32 postupka još uvijek u toku.

U mjesecu septembru, oktobru i novembru, u skladu sa operativnim planovima, kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija je vršila pojačan inspekcijski nadzor, s posebnim akcentom na kontrolu rada bez odobrenja, kontrolu izdavanja računa za svaku pruženu ugostiteljsku uslugu i kontrolu usluživanja alkoholnih pića osobama mlađim od 18 godina. Tom prilikom izvršeno je 374 inspekcijskih nadzora i 153 kontrole izvršenja rješenja, što je razlog znatno većeg broja izvršenih inspekcijskih kontrola u odnosu na planirani. Za utvrđene prekršaje izdata su 62 prekršajna naloga u ukupnom iznosu od 11.000 KM, doneseno 46 rješenja o zabrani rada i 174 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka.

Obzirom da su najčešće uočena kršenja propisa (neizdavanje računa za pružene ugostiteljske usluge i nepridržavanje propisanog radnog vremena) posebno izražena u vremenu koje se ne podudara sa redovnim radnim vremenom inspekcijskih organa, to je u toku izvještajnog perioda vršena preraspodjela radnog vremena, u poslijepodnevnim i noćnim satima, kao i u dane vikenda.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti FBiH nije definisano radno vrijeme ugostiteljskih objekata (niti su propisane kaznene sankcije za nepridržavanje propisanog radnog vremena, kao ni mogućnost izricanja zaštitne mjere zabrane obavljanja ugostiteljske djelatnosti za ponovljeni prekršaj), nego je isto definisano **općinskim odlukama** (što je rezultiralo različitim rješenjima od općine do općine), to je u nacrtu Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti Zeničko-dobojskog kantona predloženo „jedinstveno okvirno radno vrijeme“ za ugostiteljske objekte na području Kantona, sa mogućnošću da svaka lokalna zajednica dodatno reguliše radno vrijeme ugostiteljskih objekata, kao i novčane kazne za nepridržavanje propisanog radnog vremena. Stoga će kantonalna turističko-ugostiteljska inspekcija, kako bi se postigla svrha kažnjavanja, za ponovljeni prekršaj nepridržavanja propisanog radnog vremena djelovati represivno, podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, pri čemu Sud ima mogućnost izricanja veće novčane kazne.

3. KANTONALNA INSPEKCIJA ZA CESTOVNI PROMET

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 266, a izvršeno ukupno 284 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti do 06.04.2015. godine vršila su dva kantonalna inspektora za cestovni promet, kada je jednom izvršiocu prestao radni odnos u ovom organu.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	266	izvršeno inspekcijskih nadzora	284	redovni inspekcijski nadzor	98
				inspekcijski nadzor po predstavkama	121
				kontrola izvršenja rješenja	65
poduzete mjere	rješenja		46	rješenja o zabrani	30
				rješenja o otklanjanju nedostataka	12
				rješenja o upozorenju	-
				rješenja o isključenju vozila	4
				rješenja o udaljavanju vozača	-
	ZPPP		-		
prekršajni nalozi		184	iznos izrečenih novčanih kazni: 79.340 KM		
broj zaustavljenih i kontrolisanih vozila			461		
broj nelegalnih prijevoznika			46		
broj isključenih prijevoznika iz prometa			4		
broj udaljavanja vozača iz vozila			-		
broj zahtjeva za brisanje iz registra			1		
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			28		
broj zaprimljenih predstavki			107		

Razlog većeg broja izvršenih kontrola izvršenja rješenja u odnosu na ukupan broj donesenih rješenja, je specifičnost ove vrste inspekcije u smislu da je lica koja ne posjeduju odobrenje za obavljanje javnog prijevoza putnika i tereta teško ponovo zateći u obavljanju javnog prijevoza, tako da se kontrole izvršenja rješenja u pojedinim slučajevima više puta ponavljaju.

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora prema vrsti prijevoza koju obavljaju subjekti kod kojih je izvršen nadzor:

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Prijevoz tereta:	
a) javni prijevoz tereta	57
b) prijevoz tereta za vlastite potrebe	53
Ukupno prijevoz tereta (a+b)	110
Prijevoz putnika:	
c) linijski i ugovoreni prijevoz	87
d) taksiprijevoz	87
Ukupno prijevoz putnika (c+d)	174
Ukupno:	284

Pored redovnih inspekcijskih nadzora inspektori su postupali po službenim zabilješkama policijskih službenika, predstavkama prijevoznika, fizičkih lica i drugih podnosilaca.

Vršene su kontrole po zahtjevima Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona, za inspekcijskim nadzorom pravnih i fizičkih lica koja su registrovana za vršenje javnog prijevoza tereta, a ista nisu pribavila važeće licence, kontrole vozača koji ne ispunjavaju uslove za vozača, propisane Zakonom o cestovnom prijevozu Federacije BiH, kao i kontrole radno-pravnog statusa vozača kod pravnih i fizičkih subjekata nadzora.

Realizujući Zaključak Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 26.10.2011. godine, koji se odnosi na otkrivanje i sankcionisanje tzv. „rada na crno“, kantonalni inspektori za cestovni promet su vršeći redovni inspekcijski nadzor, neposrednim opažanjem na terenu, otkrili 46 nelegalnih prijevoznika, koji su obavljali djelatnost bez odobrenja nadležnog organa.

Kao najbitnije aktivnosti kantonalne inspekcije za cestovni promet u izvještajnom periodu ističemo sljedeće:

U periodu od 09.01. do 29.01.2015. godine inspekcija za cestovni promet postupala je po Operativnom planu za vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti javnog prijevoza putnika u vanlinijskom cestovnom prijevozu na području Zeničko-dobojskog kantona. Zaustavljena su i kontrolisana ukupno 64 vozila, pri čemu je sačinjeno 46 zapisnika o inspekcijskom nadzoru. Za nepravilnosti utvrđene inspekcijskim nadzorom inspektori su donijeli 4 rješenja o privremenoj zabrani i izdali 28 prekršajnih naloga u iznosu od 14.640 KM.

U periodu od 25.05. do 30.05.2015. godine inspektor za cestovni promet je postupao po Termin-planu za vršenje inspekcijskog nadzora u oblasti javnog prijevoza putnika u vanlinijskom cestovnom prijevozu na području Grada Zenica, sa akcentom na otkrivanje i sankcionisanje fizičkih lica koja obavljaju taksiprijevoz bez rješenja i licence, izdatih od strane nadležnih organa. Aktivnosti su provedene u saradnji sa nadležnim federalnim inspektorima. Zaustavljeno je i kontrolisano ukupno 50 vozila, pri čemu je sačinjeno 16 zapisnika o inspekcijskom nadzoru. Od ukupnog broja sačinjenih zapisnika, 10 se odnosi na taksiprijevoz koji su obavljala fizička lica bez rješenja i licence, izdatih od nadležnih organa. Za utvrđene nepravilnosti (taksiprijevoz bez rješenja i licence)

izdato je 6 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu izrečenih novčanih kazni od 2.900 KM, doneseno 9 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja djelatnosti i 1 rješenje o privremenom isključenju vozila iz prometa.

U periodu od 06.07. do 11.07.2015. godine inspekcijski nadzor je vršen u saradnji sa federalnim inspektorima za saobraćaj i policijskim službenicima PU Zenica, PS Centar i PS Crkvice, prvenstveno u cilju otkrivanja i sankcionisanja fizičkih lica koja obavljaju taksiprijevoz bez rješenja i licence izdatih od nadležnih organa. Zaustavljeno je i kontrolisano ukupno 45 vozila, pri čemu je sačinjeno 9 zapisnika o inspekcijskom nadzoru. Od ukupnog broja zapisnika, 2 se odnose na taksiprijevoz koji su obavljala fizička lica bez rješenja i licence. Za utvrđene nepravilnosti izdata su 2 prekršajna naloga u ukupnom iznosu izrečenih novčanih kazni od 1.030 KM i donesena su 2 rješenja o privremenom isključenju vozila iz prometa.

Pored navedenog, kantonalni inspektor za cestovni promet je u ovom izvještajnom periodu, u mjesecu septembru, oktobru i novembru, vršio pojačan inspekcijski nadzor prema operativnim planovima, kojom prilikom je izvršio ukupno 57 inspekcijskih nadzora. Zbog utvrđenih nepravilnosti izdato je 48 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 21.020 KM, doneseno je ukupno 10 rješenja, od kojih je 7 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja prijevoza i 3 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka. Od 57 izvršenih inspekcijskih nadzora 17 se odnosi na prijevoz tereta za vlastite potrebe, 4 na javni prijevoz tereta, 29 na javni prijevoz putnika i 7 kontrola na taksiprijevoz.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Stanje u oblasti cestovnog prijevoza na području Kantona nije zadovoljavajuće iz više razloga.

Nedovoljan broj inspektora utiče na efikasnost ove inspekcije, kao i poboljšanje stanja u oblasti cestovnog prijevoza.

Ono što ga karakteriše jeste velik broj lica koja nelegalno obavljaju javni prijevoz, a što je u direktnoj vezi sa velikim brojem lica bez zaposlenja, koja se odlučuju na rad bez odobrenja nadležnog organa.

Pored toga, posljedice globalne ekonomske krize negativno su se odrazile i na prijevoznike sa područja Zeničko-dobojskog kantona, koji obavljaju međunarodni prijevoz putnika i tereta.

Stanje nije zadovoljavajuće ni u segmentu prijevoza stvari, obzirom da subjekti koji su registrovani za prijevoz stvari za vlastite potrebe (npr. poljoprivredni proizvođači), vrlo često pružaju usluga trećim licima, tj. vrše javni, a ne prijevoz za vlastite potrebe, čineći tako nelojalnu konkurenciju javnim prijevoznicima, koji su registrovani za javni prijevoz tereta.

Kao prioritetnu aktivnost navedene inspekcije, u skladu sa utvrđenim prioritetima u radu Uprave, navodimo vršenje inspekcijskog nadzora u cilju otkrivanja i sankcionisanja nelegalnih prijevoznika, odnosno lica koja vrše javni prijevoz osoba i stvari bez odobrenja nadležnog organa za obavljanje djelatnosti, preventivan inspekcijski nadzor nad prijevoznicima koji obavljaju javni linijski prijevoz putnika, te blagovremeno postupanje po predstavkama svih javnih prijevoznika.

5. KANTONALNA INSPEKCIJA ZA CESTE

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 160, a izvršeno ukupno 178 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vrši jedan kantonalni inspektor za ceste.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	160	izvršeno inspekcijskih nadzora	178	redovni inspekcijski nadzor	108
				inspekcijski nadzor po predstavkama	28
				kontrola izvršenja rješenja	42
poduzete mjere	rješenja		51	rješenja o zabrani	-
				rješenja o otklanjanju nedostataka	51
	ZPPP		-		
	prekršajni nalozi		20	iznos izrečenih novčanih kazni: 19.200 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			38		
broj zaprimljenih predstavki*			46		

**Od ukupnog broja zaprimljenih predstavki 18 predstavki je zbog nenadležnosti ove inspekcije proslijeđeno nadležnim organima*

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora:

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Održavanje i izgradnja javnih cesta	61
Izgradnja objekata u pojasu javnih cesta	65
Izvođenje ostalih radova uz ceste i na cestama	52
Ukupno:	178

Pored redovnih i inspekcijskih nadzora po zaprimljenim predstavkama, kantonalni inspektor za ceste je u ovom izvještajnom periodu, u mjesecu septembru, oktobru i novembru, vršio pojačan inspekcijski nadzor prema operativnim planovima, kojom prilikom je izvršio ukupno 39 inspekcijskih nadzora, a za utvrđene prekršaje izdao 7 prekršajnih naloga u ukupnom iznosu od 10.600 KM i donio 13 rješenja o otklanjanju utvrđenih nedostataka.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Kao bitni razlozi koji su negativno uticali na stanje u oblasti cesta jesu:

- neprovođenje mjera zaštite regionalnih cesta od strane upravitelja javnih cesta (zaštita od prekomjernog opterećenja, zaštita cesta od prekomjerne upotrebe i vršenje mjerenja ukupne mase i osovinskog opterećenja na javnim cestama u skladu sa članom 54. stav 8. i 56. Zakona o cestama), zbog čega su ceste na području Kantona u stanju dotrajalog asfaltnog zastora, što dovodi do čestih oštećenja kao što su pukotine, lomovi, neravnine i dr.

- izgradnja objekata u cestovnom pojasu kao i priključaka objektima sa regionalnih cesta, bez potrebnih saglasnosti nadležnih organa,
- nezakonito postavljanje reklamnih i drugih panoa u cestovnom pojasu i nepostojanje evidencije odnosno saobraćajnih projekata kod upravitelja regionalnih cesta u skladu sa članom 76. Zakona o cestama,
- nezakonito vršenje određenih radnji na javnim cestama i oko njih, od strane različitih subjekata kao i od strane javnih preduzeća,
- nedovoljan iznos novčanih sredstava za održavanje postojeće mreže cesta i izgradnju novih cesta,
- nedosljedna primjena zakonske regulative koja reguliše oblast cesta, od strane onih koje Zakon o cestama i pravilnici doneseni na osnovu istoga, na to obavezuju,
- nepostojanje projekata, informacionog sistema javnih cesta kao i katastra cesta sa ucrtanim objektima na istima te postojećom signalizacijom, uslijed čega je veoma otežano vršiti inspekcijske kontrole na cestama koje su već duže vrijeme u upotrebi,
- nepostojanje dovoljne saradnje sa upraviteljima javnih cesta i subjektima koji vrše nadzor nad izvođenjem radova, koje se ogleda u nepostupanju istih po zahtjevima inspektora za dostavu podataka bitnih za inspekcijski nadzor, kao ni informacija o poduzetim mjerama i aktivnostima, te nevršenju poslova od strane upravitelja javnih cesta, koji su im Zakonom o cestama dati u nadležnost.

U cilju poboljšanja stanja u oblasti neophodno bi bilo poduzeti mjere i radnje na uklanjanju gore iznesenih razloga, koji negativno utiču na stanje u oblasti cesta.

6. KANTONALNA ELEKTROENERGETSKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 168, a izvršeno ukupno 215 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vrši jedan kantonalni elektroenergetski inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	168	izvršeno inspekcijskih nadzora	215	redovni inspekcijski nadzor	64
				inspekcijski nadzor po predstavkama	22
				kontrola izvršenja rješenja	55
				pregled-revizija gl.projekata u postupku dobijanja građevinske dozvole	74
		rješenja	58	rješenja o zabrani	-
				rješenja o otklanjanju nedostataka	58
				rješenja o upozorenju	-
				rješenja o isključenju EEO iz EES-stavljanje van upotrebe EEO	-

	ZPPP	-	
	prekršajni nalozi	-	iznos izrečenih novčanih kazni:
			-
izvještaj o usklađenosti gl.projekata sa zakonima i ovjera pregledanih projekata	71		uplaćena taksa za pregled gl.projekata 8.940 KM
povrat projekata radi uskl. sa zakonima i propisima iz oblasti elektroenergetike		3	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima		-	
broj zaprimljenih zahtjeva za pregled usklađenosti gl.projekata sa zakonima i propisima iz oblasti elektroenergetike		74	
broj zaprimljenih predstavlki		25	

Obzirom da je Zakon o prestanku primjene Zakona o elektroenergetskoj inspekciji ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/15) stupio na snagu dana 30.09.2015. godine, a da je članom 101. stav (1) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 66/13), propisano da je "Korisnik, odnosno investitor elektroenergetskih objekata i postrojenja dužan u postupku pribavljanja rješenja o odobrenju za građenje objekata i postrojenja dostaviti projektну dokumentaciju Ministarstvu ili kantonalnom organu uprave nadležnom za energiju koji, svojim aktom, utvrđuju usklađenost dokumentacije sa ovim zakonom i drugim propisima.", od navedenog datuma kantonalna elektroenergetska inspekcija nema nadležnosti da vrši preglede i ovjeru projektne dokumentacije u pogledu njene usklađenosti sa zakonima i tehničkim propisima iz oblasti elektroenergetike.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Stanje u oblasti elektroenergetike u ovom periodu nije se bitnije promijenilo u odnosu na stanje u prethodnoj godini.

Kršenje propisa u oblasti elektroenergetike je posljedica nepoznavanja zakonske regulative od strane subjekata kod kojih se vrši inspekcijski nadzor. Ova konstatacija se ne odnosi na ED-Zenica. Kod ovog subjekta nepoštivanje propisa iz ove oblasti je prisutno zbog lošeg planiranja materijalnih sredstava za održavanje, investicije i ulaganja u opremu i u mjerne uređaje.

Pored navedenog, na području Kantona u ovoj oblasti evidentan je nedostatak planova razvoja elektrodistributivne mreže usklađen sa regulacionim planovima općina i Kantona. Veliki je broj objekata koji su stavljeni u upotrebu, bez upotrebne dozvole, na osnovu rješenja o ispunjavanju minimalno tehničkih uslova za početak rada. Zakonom o prostornom planiranju i građenju generalizirani su svi NN priključci za objekte koji posjeduju odobrenje za građenje.

Neusklađenost rada nadležnih općinskih službi, kantonalnih ministarstava i elektrodistributivnih preduzeća u postupku izdavanja urbanističke dozvole na lokaciju, ima za posljedicu izgradnju objekata u zaštitnim zonama čime se ugrožava sigurnost šireg trafo-područja.

Takođe ističemo da se kompenzacija reaktivne energije i dalje ne provodi u skladu sa zakonskom regulativom, što utiče na gubitke električne energije, a time i na ukupan kvalitet elektroenergetskog sistema.

7. KANTONALNA TERMOENERGETSKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planiran je 171, a izvršen ukupno 251 inspekcijski nadzor. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vrši jedan kantonalni termoeenergetski inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	171	izvršeno inspekcijskih nadzora	251	redovni inspekcijski nadzor		131
				inspekcijski nadzor po predstavkama		-
				kontrola izvršenja rješenja		25
				pregled projekata		95
poduzete mjere	rješenja		124	rješenja za dalji rad		92
				rješenja o zabrani rada		5
				rješenja o otklanjanju nedostataka		27
	uvjerenja za novoizgrađena tlačna postrojenja		26			
	ZPPP		-			
prekršajni nalozi		-	iznos izrečenih novčanih kazni: -			
broj ukupno pregledanih termoeenergetskih postrojenja			1.030			
broj otvorenih i izdatih “isprava”			115			
uplaćena taksa za izdata rješenja			2.710 KM			
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			-			

Inspekcijski nadzori su vršeni kao redovni periodični pregledi prema tehničkim propisima i kao pregledi po podnesenim zahtjevima vlasnika-korisnika termoeenergetskih postrojenja, radi utvrđivanja ispravnosti termoeenergetskih postrojenja i PPP u eksploataciji, kao i novih proizvoda kod proizvođača.

Od ukupnog broja pregledanih termoeenergetskih postrojenja najveći broj se odnosi na pokretne posude pod pritiskom kao što su boce za tehničke plinove i propan-butan plin, boce protupožarnih aparata, kao i stabilne posude pod pritiskom i termoeenergetska postrojenja tipa parnih i vrelovodnih kotlova, izmjenjivača toplote, razdjelnika toplotne energije, zagrijača vode i dr.

Imajući u vidu specifičnost inspekcijskog nadzora u ovoj oblasti, koji podrazumijeva da se u svakom postupanju mora donijeti rješenje kojim se odobrava ili zabranjuje upotreba određenih termoeenergetskih postrojenja, to je kao poseban cilj izvedbe, odnosno radni zadatak ove inspekcije, postavljena blagovremenost u postupanju po podnesenim zahtjevima stranaka i blagovremeno preventivno djelovanje u oblasti u kojoj se vrši inspekcijski nadzor, te ostvarenje planiranog broja inspekcijskih nadzora.

Broj postrojenja za koje je izrečena mjera zabrane korištenja i broj postrojenja na kojima je potrebno otkloniti utvrđene nedostatke, nije povećan u odnosu na isti period prethodne godine, što je rezultat preventivnog i blagovremenog djelovanja termoeenergetske inspekcije.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Tlačna oprema zbog svoje specifičnosti, posebno opasnosti po ljude, životinje, materijalna dobra i okoliš, zahtijeva da bude apsolutno regulisana zakonskim propisima i stručnim preporukama. Zakonodavstvo u ovoj oblasti razlikuje se od države do države, ovisno o tehnološkom stepenu razvoja zemlje. U zemljama Evropske unije izvršeno je usklađivanje i primjena EN propisa za tlačna postrojenja.

Nedostatak zakonske regulative u Bosni i Hercegovini, usklađene sa evropskim standardima i propisima, negativno utiče na stanje u oblasti i otežava rad ovoj inspekciji. Naročite poteškoće u tom pogledu predstavljaju postrojenja uvezena iz zemalja Evropske unije, u pogledu obavezne tehničke i opće dokumentacije, različitih termina (rokova) redovnih inspekcijskih nadzora i vrste nadzora.

Zakon o termoenergetskoj inspekciji i pravilnici koji se primjenjuju prilikom pregleda i ispitivanja termoenergetskih postrojenja su iz perioda 90-tih godina i ranije, i neprovodivi su na postrojenjima uvezenim iz zemalja Evropske unije.

U cilju prevazilaženja gore navedenih nedostataka primjenjuju se stari propisi i DIN standardi, koji podrazumijevaju strožije kriterije za utvrđivanje tehničke ispravnosti postrojenja, tako da primjena ovih propisa ne dovodi u pitanje stepen sigurnosti i pouzdanost termoenergetskih postrojenja.

U ovoj oblasti i dalje su prisutni problemi ugradnje pokretnih nadzemnih i stabilnih nadzemnih i podzemnih plinskih rezervoara za propan-butan gas od strane fizičkih lica koja koriste plinske rezervoare i plin za zagrijavanje stambenih objekata, kao i drugih korisnika eksplozivnih sredstava, bez prethodno obezbijedenih urbanističkih saglasnosti, upotrebnih i lokacijskih dozvola, te problem sa pokretnim plinskim bocama starijim od 30 godina, koje se po važećim propisima ne mogu otpisivati zbog starosti.

8. KANTONALNA RUDARSKO-GEOLOŠKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 135, a izvršen ukupno 138 inspekcijski nadzor. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vrši jedan kantonalni rudarsko-geološki inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	135	izvršeno inspekcijskih nadzora	138	inspekcijski nadzor subjekata u nadležnosti	49
				nadzor aktivnosti po poznatim lokalitetima	55
				inspekcijski nadzor po predstavkama	2
				kontrola izvršenja rješenja	32
poduzete mjere	rješenja		20	rješenja o zabrani	9
				rješenja o otklanjanju nedostataka	10

			rješenja o upozorenju	1
	ZPPP		-	
	prekršajni nalozi	19	iznos izrečenih novčanih kazni: 60.700 KM	
	zaključci o dozvoli izvršenja prisilom		-	
broj izvršenih stručnih analiza godišnjih izvještaja o stanju zaštite na radu, protupožarne i higijensko-tehničke zaštite subjekata iz nadležnosti rudarsko-geološke inspekcije			10	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			7	
broj zaprimljenih predstavki*			5	

**Od ukupnog broja zaprimljenih predstavki 3 su zbog nenadležnosti ove inspekcije proslijedene nadležnim organima*

Aktivnosti rudarsko-geološkog inspektora u ovom izvještajnom periodu bile su usmjerene na inspeksijski nadzor subjekata koji imaju odobrenje za istraživanje/eksploataciju mineralnih resursa, inspeksijski nadzor lokaliteta/pozajmišta nelegalne i neplanske eksploatacije stijenskog materijala, te vršenje stručnih analiza godišnjih izvještaja o stanju zaštite na radu, protupožarne i higijensko-tehničke zaštite za 2014. godinu subjekata.

U izvještajnom periodu naročito su intenzivirane aktivnosti u skladu sa Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona od 26.10.2011.godine, a koje su se odnosile na:

- pojačan inspeksijski nadzor u cilju otkrivanja i sankcionisanja subjekata koji obavljaju djelatnosti vađenja kamena i drugih mineralnih sirovina iz nadležnosti ove inspekcije, bez odobrenja Ministarstva za privredu Zeničko-dobojskog kantona,
- pojačan inspeksijski nadzor u cilju otkrivanja i sankcionisanja subjekata koji ponavljaju prekršaje.

Pored redovnih i inspeksijskih nadzora po zaprimljenim predstavkama, kantonalni rudarsko-geološki inspektor je prema operativnim planovima, u mjesecu oktobru i novembru, vršio pojačan inspeksijski nadzor potencijalnih i poznatih lokaliteta nelegalne eksploatacije mineralnih resursa na području općine Olovo, Zavidovići, Tešanj i Maglaj, obzirom da se tu nalazi najveći broj lokaliteta na kojima se povremeno vrši nelegalna eksploatacija krečnjaka, serpentinita i drugog stijenskog materijala, kojom prilikom je na lokalitetu „Klecala“, Općina Olovo, službenom zabilješkom utvrđena nelegalna eksploatacija stijenskog materijala od strane NN lica. Podaci o NN licu pismeno su zatraženi od PS Olovo. Zbog nelegalne eksploatacije kamenih ploča na lokalitetu „Trebačko brdo“, Općina Tešanj, fizičkom licu inicijala H.H. izdat je prekršajni nalog u iznosu od 300 KM.

Redovan inspeksijski nadzor vrši se kod 18 subjekata, koji imaju odobrenja za istraživanje/eksploataciju mineralnih resursa. Inspeksijskim nadzorom je utvrđeno da jedan broj subjekata eksploataciju ne izvodi duži vremenski period, a jedan broj povremeno, na kraći vremenski period, obustavlja izvođenje radova, te se prema istim u slučaju kršenja propisa poduzimaju mjere i radnje u skladu sa Zakonom. Obzirom da je privredno društvo koje je imalo koncesioni ugovor na lokalitetu otkopavanja rožnaca „Bistričak“ kod Zenice, Ministarstvu za

privredu Zeničko-dobojskog kantona podnijelo zahtjev za raskid istog, kantonalni rudarsko-geološki inspektor će postupak trajne obustave eksploatacije nadzirati iz domena svoje stvarne nadležnosti.

Na teritoriji Kantona nalazi se oko 20 lokaliteta na kojima se povremeno vrši nelegalne eksploatacija mineralnih resursa, uglavnom krečnjaka, serpentinita i drugog stijenskog materijala, od stane privrednih subjekata i fizičkih lica. Najočitiji primjeri su: „Trebačko brdo” u općini Tešanj, „Bistrica-Oruče” u općini Maglaj, „Kamenica”, „Dolac” i „Krajnići” u općini Zavidovići, „Brankovići” u općini Žepče, „Klecala”, „Kremenac”, „Čuništa” i „Careva Čuprija” u općini Olovo.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Razlozi koji se negativno odražavaju na stanje u ovoj oblasti su:

- povremena nelegalna eksploatacija mineralnih resursa od strane privrednih društava, na pozajmištima stijenskog materijala u putnim pojasevima.
- nelegalna eksploatacija kamena od strane fizičkih lica na lokalitetu „Trebačko brdo” u općini Tešanj i lokalitetu „Kremenac” u mjestu Dugandići, općina Olovo,

Zbog nemogućnosti procjene imovinske koristi pribavljene nelegalnom eksploatacijom mineralne sirovine, propisana mjera oduzimanja iste, teško je provodiva, obzirom da općinski sudovi rješenjima upućuju Upravu na parnične postupke, te je neophodno da nadležni organ riješi navedeni problem, na način koji bi omogućio da se do kraja provede propisana mjera i postigne svrha kažnjavanja.

U cilju poboljšanja stanja u oblasti neophodno bi bilo poduzeti mjere i radnje na uklanjanju gore iznesenih razloga, koji negativno utiču na stanje u ovoj oblasti.

IIb IZVJEŠTAJ SEKTORA ZA INSPEKCIJSKI NADZOR U OBLASTIMA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE, ŠUMARSTVA, VETERINARSTVA, ZDRAVSTVA, URBANIZMA I EKOLOGIJE

U sastavu Sektora za inspekcijski nadzor u oblastima poljoprivrede, vodoprivrede, šumarstva, veterinarstva, zdravstva, urbanizma i ekologije, nalazi se 12 vrsta kantonalnih inspekcija.

*Postojeći broj izvršilaca po inspekcijama i broj izvršilaca predviđen *Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove*

Red. broj	NAZIV INSPEKCIJE	NAZIV RADNOG MJESTA	<i>postojeći broj izvršilaca prema Pravilniku *</i>	
1.	Kantonalna poljoprivredna inspekcija	glavni kantonalni poljoprivredni inspektor	1	1
		kantonalni poljoprivredni inspektor	1	2
2.	Kantonalna vodna inspekcija	glavni kantonalni vodni inspektor	-	1
		kantonalni vodni inspektor	2	3
3.	Kantonalna šumarska inspekcija	kantonalni šumarski inspektor	2	4
4.	Kantonalna lovna inspekcija	kantonalni lovni inspektor	-	1
5.	Kantonalna inspekcija zaštite prirode	kantonalni inspektor zaštite prirode	-	1
6.	Kantonalna inspekcija zaštite okoline	kantonalni inspektor zaštite okoline	3	3
7.	Kantonalna urbanistička inspekcija	glavni kantonalni urbanistički inspektor	-	1
		kantonalni urbanistički inspektor	-	2
8.	Kantonalna građevinska inspekcija	kantonalni građevinski inspektor	1	4
9.	Kantonalna veterinarska inspekcija	glavni kantonalni veterinarski inspektor	1	1
		kantonalni veterinarski inspektor	7	7
10.	Kantonalna zdravstvena inspekcija	kantonalni zdravstveni inspektor	-	1
11.	Kantonalna sanitarna inspekcija	glavni kantonalni sanitarni inspektor	-	1
		kantonalni sanitarni inspektor	-	6
12.	Kantonalna farmaceutska inspekcija	kantonalni farmaceutski inspektor	-	1
UKUPNO:			18	40

Sektorom rukovodi pomoćnica direktora. Kantonalna poljoprivredna i kantonalna veterinarska inspekcija imaju glavnog kantonalnog inspektora, dok ostale inspekcije nemaju glavnog kantonalnog inspektora i njima neposredno rukovodi pomoćnica direktora.

1. KANTONALNA POLJOPRIVREDNA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 160, a izvršeno ukupno 215 inspekcijskih nadzora. Kantonalna poljoprivredna inspekcija ima dva izvršioca, od kojih je jedan glavni kantonalni poljoprivredni inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	160	izvršeno inspekcijskih nadzora	215	redovni inspekcijski nadzor	145
				inspekcijski nadzor po predstavkama	20
				kontrola izvršenja rješenja	50
poduzete mjere	rješenja		51	rješenja o zabrani	29
				rješenja o otklanjanju nedostataka	20
				rješenja o upozorenju	2
	ZPPP		4		
	prekršajni nalozi		17	iznos izrečenih novčanih kazni: 4.000,00 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			15		
broj zaprimljenih predstavki			24		

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora :

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Sjeme i sadni materijal	38
Poticaji u poljoprivredi	80
Poljoprivredno zemljište (zaštita i korištenje)	24
Ribarstvo	13
Stočarstvo	14
Mineralna đubriva i zaštita bilja	46
Ukupno:	215

Inspekcijski nadzor se u najvećem dijelu vršio u skladu sa odredbama Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja. Inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da se promet sjemena poljoprivrednog bilja vrši od strane subjekata koji ne ispunjavaju propisane uslove za obavljanje djelatnosti prometa sjemena i sadnog materijala na malo, a koji se odnose na registraciju kod nadležnog suda i uslove u pogledu stručne spreme zaposlenog lica.

U izvještajnom periodu, inspekcijski nadzor se vršio na kontroli odredbi Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koje se odnose na sačinjavanje zapisnika o postojećem stanju u pogledu načina korištenja poljoprivrednog zemljišta za koje se traži poljoprivredna saglasnost (zapisnici o utvrđenom stanju su dostavljeni nadležnom kantonalnom Ministarstvu, koje vodi postupak izdavanja

poljoprivredne saglasnosti). Aktivnosti po istom Zakonu su se svodile i na kontrolu odredbi koje tretiraju pitanja nomadske ispaše stoke na poljoprivrednom zemljištu i kontrolu korištenja poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe. Utvrđeno je da se poljoprivredno zemljište, vlasništvo drugih lica, koristi za ispašu stoke bez zaključenih ugovora sa zakupodavcem zemljišta. Takođe je utvrđeno korištenje poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe prije pribavljanja poljoprivredne saglasnosti nadležnog kantonalnog Ministarstva.

U skladu sa odredbama Zakona o novčanoj podršci i ruralnom razvoju, izvršena je kontrola na licu mjesta potencijalnih korisnika za ostvarenje prava na federalni poticaj u animalnoj proizvodnji - proizvodnja mlijeka, sa akcentom na utvrđivanje broja zatečnih obilježenih muznih grla u stajskom objektu i pripadajućih mliječnih kartona za iste (zbog utvrđenih nepravilnosti donesena su rješenja o otklanjanju nedostataka). Po osnovu istog Zakona, a na zahtjev Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva izvršena je kontrola na licu mjesta potencijalnih korisnika za ostvarenje prava na federalni poticaj u animalnoj proizvodnji; započeti tovovi - proizvodnja u toku. Primjerci sačinjenih zapisnika o izvršenoj inspekcijskoj kontroli se dostavljaju resornom kantonalnom Ministarstvu, kako se traži i u zahtjevu. Iz naprijed navedenih razloga izvršen je veći broj pregleda u odnosu na planirani.

Inspekcijski nadzor se vršio i u oblasti prometa mineralnih đubriva i fitofarmaceutskih sredstava, u skladu sa Pravilnikom o upisu distributera i uvoznika mineralnih đubriva u Registar distributera i uvoznika mineralnih đubriva i Pravilnika o obavezama korisnika fitofarmaceutskih sredstava. Utvrđeno je da subjekti kontrole vrše promet mineralnih đubriva i fitofarmaceutskih sredstava, a isti nisu upisani u Registar, ne vode propisanu evidenciju o prometu i vremenu tretiranja fitofarmaceutskih sredstava.

Predmet kontrole u izvještajnom periodu bio je i kontrola subjekata koji vrše promet stočne hrane, u skladu sa odredbama Zakona o stočarstvu F BiH. Inspekcijskim nadzorom utvrđeno je da se promet stočne hrane vrši razvaganjem iz originalnog pakovanja i bez deklaracije na ambalaži.

Po osnovu Zakona o slatkovodnom ribarstvu utvrđeno je kršenje odredbi koje se odnose na zaštitu ribljeg fonda; obavljanje ribolova od strane fizičkih lica bez posjedovanja propisane ribolovne dozvole korisnika ribolovnog prava i nedozvoljenim sredstvima i alatima.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Vezano za provedbu Zakona o zaštiti biljaka i životinja koji ugrožavaju cijelu zemlju („Sl. list SFRJ“, broj: 74/89), koji se primijenjuje kao federalni propis, potrebno je naglasiti, pošto su kazne izražene u dinarima, da se po utvrđenim prekršajima rješenjima nalažu mjere za otklanjanje nedostataka. Donošenje novog Zakona o zaštiti zdravlja bilja u Federaciji BiH je u proceduri.

Potrebno je da Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ubrza procedure donošenja i usvajanja novih zakona: Zakon o zaštiti bilja, Zakon o fitofarmaceutskim sredstvima, Zakon o mineralnim đubrivima i podzakonskih akata.

Za prevazilaženje negativnog stanja u oblasti prometa sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja, inspektori će podnositi zahtjeve za pokretanje prekršajnog postupka u slučajevima ponavljanja prekršaja od strane fizičkih lica, iz razloga što sud može izreći veću sankciju, čime se postiže svrha kažnjavanja, a u cilju sprječavanja vršenja prekršajnih radnji.

2. KANTONALNA VODNA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 360, a izvršeno ukupno 366 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vršila su dva kantonalna vodna inspektora.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	360	izvršeno inspekcijskih nadzora	366	redovni inspekcijski nadzor	205
				inspekcijski nadzor po predstavkama	115
				kontrola izvršenja rješenja	46
poduzete mjere	rješenja		48	rješenja o zabrani	6
				rješenja o otklanjanju nedostataka	35
				rješenja o upozorenju	7
	ZPPP		-		
prekršajni nalozi		5	iznos izrečenih novčanih kazni: 2.300,00 KM		
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			-		
drugostepena rješenja, po žalbama na rješenja općinske vodne inspekcije.			6		
broj zaprimljenih predstavlki			127		

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora :

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Korištenje voda	85
Zaštita voda	79
Zaštita od voda	70
Vađenje materijala iz vodotoka	47
Javno vodno dobro	35
Izgradnja objekata	27
Posebne vodne naknade	23
Ukupno:	366

U mjesecu aprilu, junu i novembru inspekcijski nadzor vršen je i u poslijepodnevnim satima, odnosno radom u drugoj smjeni, sa prvenstvenim ciljem sagledavanja stanja i kontrola aktivnosti na vodotocima II kategorije.

Stanje u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine, u oblasti u kojoj nadzor vrši kantonalna vodna inspekcija, karakteriše sljedeće:

- Najveći broj inspekcijskih nadzora izvršen je u segmentima korištenja voda, zaštite voda – ispuštanje otpadnih voda i zaštite od voda, a što je najvećim dijelom posljedica kontrola vodnih

akata izdatih na određen period, kao i uticaja i otklanjanja posljedica prošlogodišnjih poplava, odnosno potencijalnih erozionih procesa na vodotocima II kategorije.

Naime, izvršeni inspekcijski nadzori u segmentu zaštite od voda, su najvećim dijelom posljedica poplava iz 2014. godine, kada je na vodotocima II kategorije došlo do značajnih erozionih procesa, pri čemu je štetni uticaj i djelovanje vodotoka izražen u vidu izlivanja i enormnih količina nanosa, te stvaranje materijalne štete na okolni prostor, zbog čega je velik broj inspekcijskih nadzora izvršen po predstavakama građana, koje se odnose na sanaciju posljedica od poplava.

S obzirom da je polovinom 2015. godine Vlada FBiH usvojila Program sanacije posljedica poplava, erozija i bujica na vodnom području rijeke Save tokom 2014. godine, koji je obuhvatio i sanacije posljedica poplava i za vodotoke II kategorije, to se cijeni da će u narednom periodu, zbog organizirane sanacije šteta, biti značajno smanjen broj navedenih inspekcijskih postupanja.

- Drugi segment, koji je povezan sa segmentom zaštite od štetnog uticaja voda, jeste javno vodno dobro, i u tom smislu predlažemo da resorno kantonalno Ministarstvo pokrene proceduru izrade Elaborata o utvrđivanju vodnog dobra za vodotoke II kategorije, koji su „urbanistički napadnuti i ugroženi“, a u skladu sa Pravilnikom o načinu određivanja granica javnog vodnog dobra u postupku utvrđivanja pripadnosti zemljišne čestice javnom vodnom dobru.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Kao što je navedeno i u izvještajima za ranije periode, obzirom da navedeni razlozi nisu otklonjeni, kao bitni faktori, koji su negativno uticali na stanje u oblasti vodoprivrede ponovo se kao najznačajni navode:

- U pojedinim općinama na području Kantona (Breza, Olovo, Žepče, Vareš, Visoko, Doboj Jug i Usora), do sada nisu formirane općinske vodne inspekcije, iako su o toj obavezi više puta obavješteni načelnici svih općina na području Kantona. Članom 129. stav 2. Zakona o vodama Zeničko-dobojskog kantona propisana je obaveza imenovanja općinskih vodnih inspektora. U cilju adekvatne i pravovremene terenske pokrivenosti, smatramo važnim da se ova obaveza navedenih općina što prije ispuni.
- Nije urađen Elaborat o utvrđivanju vodnog dobra za vodotoke II kategorije.

Otklanjanje naprijed navedenih nedostataka smatramo bitnim uvjetima za poboljšanje stanja u oblasti vodoprivrede. Također, smatramo korisnim razmotriti mogućnost donošenja Pravilnika o održavanju vodotoka II kategorije Zeničko-dobojskog kantona, kojim bi se jasno precizirale obaveze u vezi sa članovima 42. - 57. Zakona o vodama Zeničko-dobojskog kantona, sa posebnim akcentom na članove 45. i 50. Zakona.

3. KANTONALNA ŠUMARSKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 340, a izvršeno ukupno 355 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vršila su dva kantonalna šumarska inspektora.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	340	izvršeno inspekcijskih nadzora	355	redovni inspekcijski nadzor	276
				inspekcijski nadzor po predstavkama	27
				kontrola izvršenja rješenja	52
poduzete mjere	rješenja		58	rješenja o zabrani	-
				rješenja o otklanjanju nedostataka	52
				rješenja o upozorenju	6
	ZPPP		-		
	prekršajni nalozi		23	iznos izrečenih novčanih kazni: 42.400,00 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			4		
broj zaprimljenih predstavki			32		

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora :

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Vođenje evidencija i planska dokumentacija	33
Iskorištavanje šuma	76
Pilane – prerađivači drveta	25
Zaštita i zdravstveno stanje šuma	89
Doznake i projektna dokumentacija	21
Šumsko-uzgojni radovi	38
Promet drvetom	73
Ukupno:	355

Inspekcijski nadzor vršen je kod JP „ŠPD ZDK“ d.o.o. Zavidovići, Kantonalne uprave za šumarstvo i drugih pravnih i fizičkih lica, u privatnim i državnim šumama, te kod vlasnika pilana ili prerađivača drveta, na šumskim rejonima i putevima, u zavisnosti od vremenskih uvjeta. U mjesecu aprilu, junu, septembru i oktobru, inspekcijski nadzor je povremeno vršen i u poslijepodnevni satima, te u dane vikenda.

U mjesecu septembru i oktobru 2015. godine, kantonalna šumarska inspekcija vršila je pojačan inspekcijski nadzor prometa drveta na putnim pravicima, šumskim i kamionskim putevima, u skladu sa Operativnim planovima pojačanog inspekcijskog nadzora za mjesec septembar i mjesec oktobar 2015. godine. Navedene aktivnosti provodile su se u poslijepodnevni i večernji satima i u dane vikenda, uz asistenciju policijskih službenika. Prilikom provođenja navedenih aktivnosti nisu utvrđene nezakonitosti, osim u jednom slučaju, te je izdat prekršajni nalog zbog bespravnog prometa drveta. Jedno vozilo zatečeno na šumskom putu, nije bilo natovareno drvnim sortimentima, a s obzirom da nije bilo registrirano, oduzeto je od strane policijskih službenika. Zbog velikih kiša u mjesecu oktobru smanjen je promet drveta.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Pogoršanje stanja u oblasti zaštite šuma je posljedica dužeg vremenskog perioda “pravnog vakuma”, nepostojanja Zakona o šumama, odnosno kompletne pravne nesigurnosti kad je u pitanju gospodarenje šumama. Dana 27.11.2009. godine prestao je važiti Zakon o šumama, te je donesena Uredba o šumama, koja se trebala primjenjivati do donošenja novog Zakona. U skladu sa presudom Ustavnog suda, dana 06.12.2011. godine prestala je primijenjena Uredbe o šumama. Temeljni dokumenti za gospodarenje šumama (šumskogospodarske osnove, projekti i dr.), iako su ranije izrađeni, nisu mogli biti usvojeni.

U mjesecu julu 2013. godine donesen je kantonalni Zakon o šumama, te početkom 2014. godine podzakonski akti na osnovu navedenog Zakona. Pojedine odredbe Zakona su neprovođive i međusobno kontradiktorne, što je dovelo do poteškoća u primjeni istog. Zbog naprijed navedenog, te donošenja odluka od strane Vlade F BiH iz ove oblasti i donošenja presude Ustavnog suda F BiH, koja je objavljena u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 48/14 i „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 4/14, a kojom je utvrđeno da se Zakon o šumama može primjenjivati do 28.02.2015. godine, stvoreno je stanje pravne nesigurnosti, što se negativno odrazilo na oblast gospodarenja šumama.

Zakon o izmjeni Zakona o šumama je donesen i objavljen u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 01/15, od 10.03.2015. godine, te se isti primijenjuje od strane kantonalne šumarske inspekcije.

Stanje u oblasti se dobrim dijelom može poboljšati donošenjem federalnog Zakona o šumama, efikasnijim radom Kantonalne uprave za šumarstvo, te koordiniranim djelovanjem svih institucija i subjekata, koji su na bilo koji način vezani za ovu oblast (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Kantonalna uprava za šumarstvo, JP „ŠPD ZDK“ d.o.o. Zavidovići, inspeksijski organi, sudstvo, tužilaštvo i dr.).

4. KANTONALNA LOVNA INSPEKCIJA

U toku izvještajnog perioda tekuće godine, navedena inspekcija nije imala niti jednog izvršioca, a njeno postojanje je propisano federalnim Zakonom o lovstvu.

5. KANTONALNA INSPEKCIJA ZA ZAŠTITU PRIRODE

U toku izvještajnog perioda tekuće godine, navedena inspekcija nije imala niti jednog izvršioca, a njeno postojanje je propisano federalnim Zakonom o zaštiti prirode.

6. KANTONALNA INSPEKCIJA ZAŠTITE OKOLINE

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 320, a izvršena ukupno 354 inspeksijska nadzora. Inspeksijski nadzor u ovoj oblasti vršila su dva kantonalna inspektora zaštite okoline. Jedna kantonalna inspektorica je u periodu od 27.05.2014. godine do 01.04.2015. godine bila odsutna sa posla zbog bolovanja zbog teže bolesti, a s obzirom da u vrijeme sačinjavanja Programa rada za 2015. godinu nije bio poznat datum povratka iste na posao, broj inspeksijskih nadzora za 2015.

godinu planiran je za dva izvršioca. Zbog dužeg odsustva s posla, a imajući u vidu prirodu oboljenja, po povratku sa bolovanja kantonalna inspektorica je uglavnom obavljala poslove u kancelariji, a samo u kratkom dijelu izvještajnog perioda vršila inspekcijski nadzor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	320	izvršeno inspekcijskih nadzora	354	redovni inspekcijski nadzor	280
				inspekcijski nadzor po predstavkama	37
				kontrola izvršenja rješenja	37
poduzete mjere	rješenja		54	rješenja o zabrani	-
				rješenja o otklanjanju nedostataka	40
				rješenja o upozorenju	14
	ZPPP		-		
	prekršajni nalozi		9	iznos izrečenih novčanih kazni: 8.260,00 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			-		
broj zaprimljenih predstavki			53		

U periodu od 10.09. do 30.09.2015. godine, kantonalna inspekcija zaštite okoline provodila je aktivnosti pojačanog inspekcijskog nadzora odlagališta komunalnog otpada i pogona klaonica i klaonica sa preradom mesa, u skladu sa Operativnim planom pojačanog inspekcijskog nadzora za mjesec septembar 2015. godine, te u periodu od 06.10. do 31.10.2015. godine, aktivnosti pojačanog inspekcijskog nadzora pogona za upravljanje otpadom (skladišta sekundarnih sirovina od metala) i gradskih odlagališta komunalnog otpada, u skladu sa Operativnim planom pojačanog inspekcijskog nadzora za mjesec oktobar 2015. godine. Tom prilikom provedene su sljedeće aktivnosti:

- kontrole odlagališta komunalnog otpada (gradske deponije otpada) - izvršeno 8 inspekcijskih nadzora, zbog utvrđenih nepravilnosti donesena 3 rješenja,
- kontrole pogona klaonica i pogona klaonica sa preradom mesa - izvršeno 14 inspekcijskih nadzora, zbog utvrđenih nepravilnosti donesena 4 rješenja i izdata 2 prekršajna naloga,
- kontrole pogona za upravljanje otpadom (skladišta sekundarnih sirovina od metala) - izvršeno 15 inspekcijskih nadzora.

Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti podrazumijeva nadzor nad pogonima i postrojenjima koji zagađuju ili mogu da zagađuju okoliš. Kao najbitnije kontrole u izvještajnom periodu u redovnom inspekcijskom nadzoru ističemo sljedeće:

- Kontrole monitoringa i mjerenja izvršenih od strane ovlaštenih institucija i prekoračenja propisanih graničnih vrijednosti (GVZ) i maksimalno dozvoljenih koncentracija (MDK) po pojedinačnim parametrima za različite polutante i emitere.
- Kontrole obaveznog izvještavanja o monitoringu za prethodnu godinu i drugih obavještavanja (izvještaja) propisanih okolinskim propisima i dozvolama.
- Kontrole zagađivanja zraka iz pogona i lokacija različitih industrija i djelatnosti, a posebno kontrole postrojenja za sagorijevanje, koji su instalirani ili kao sastavni dijelovi različitih pogona ili kao samostalni pogoni, sa posebnim akcentom na postrojenja koja koriste čvrsta fosilna goriva (ugalj).

- Kontrole dozvola i ispunjavanja uvjeta, mjera i aktivnosti propisanih dozvolama (okolinske dozvole, dozvole za upravljanje otpadom) i drugih okolinskih akata (procjene uticaja zahvata na okoliš, planovi prilagođavanja, planovi upravljanja otpadom), kao i kontrole druge dokumentacije neophodne za ispunjavanje obaveza propisanih okolinskim zakonima (različite evidencije, ugovori o prenosu obaveza upravljanja otpadom i slično).
- Kontrole zagađivanja okoliša uskladištenim, tretiranim i odloženim otpadom, a u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom i provedbenim aktima koji regulišu ovu oblast, kod subjekata koji posjeduju pogone i lokacije za upravljanje otpadom (skladištenje sekundarnih sirovina, reciklaža otpada, gradske deponije otpada i drugo), te u svim ostalim pogonima i postrojenjima kao dio kompletne inspeksijske kontrole. Posebnu vrstu ovih kontrola činile su kontrole odlaganja i skladištenja organskog otpada.
- Kontrole ostalih negativnih uticaja pogona, postrojenja ili aktivnosti na sve segmente okoliša (izuzev voda) u skladu sa okolinskim zakonima i provedbenim aktima.
- Kao posebnu vrstu kontrola treba istaknuti pojačan nadzor kod subjekata koji obavljaju djelatnost gdje postoji povećan rizik za negativan uticaj na okoliš, kao i kod subjekata koji ponavljaju prekršaje, a u skladu sa Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj 02-34-27399/11 od 26.10.2011. godine.

Uočena kršenja propisa bila su iz slijedećih razloga: rad bez pribavljene okolinske dozvole, nepotpun monitoring i izvještavanje, neadekvatno upravljanje otpadom (skladištenje, odlaganje i drugo), nepotpuno poduzimanje mjera i aktivnosti propisanih dozvolama i zakonima, izostanak akta o procjeni uticaja na okoliš, nepostupanja po rješenjima o naloženim mjerama i drugo. U cilju otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti od strane ove inspekcije su poduzimane upravne mjere: donošenje rješenja o otklanjanju nedostataka i rješenja upozorenja na zakonske obaveze, kao i kaznene mjere (prekršajni nalozi). Poduzimane su i druge mjere, kao što je pojačan nadzor u onoj vrsti objekata za koju je utvrđeno kršenje propisa, kao i preventivne mjere u cilju sprječavanja nezakonitih radnji.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Razlozi koji su negativno uticali na postojeće stanje u oblasti zaštite okoliša:

- Nedostatak baze podataka o zagađivačima i registra zagađivača na području Kantona otežava rad ove inspekcije. Osim podataka o izdatim okolinskim dozvolama, ne postoji bilo kakva druga baza podataka (katastar zagađivača, propisani registri i sl.).
- Neriješeno pitanje uklanjanja otpada animalnog porijekla (otpad iz klaonica, objekata za preradu mesa i sl.) je dugogodišnji konstantan problem, kako na prostoru Kantona, tako i F BiH. Operatori kod kojih se u proizvodnom postupku izdvaja animalni otpad nemaju mogućnost adekvatnog zbrinjavanja istog, zbog nepostojanja spalionice organskog otpada, niti specijalizovane deponije. Takvi operatori posjeduju okolinske dozvole, izdate bez precizno definiranog konačnog zbrinjavanja otpada. Stoga kantonalna inspekcija zaštite okoliša vrši pojačan nadzor u navedenim pogonima u cilju okolinski prihvatljive dispozicije animalnog otpada.
- Nedovoljna definisanost i neusaglašenost odredbi pojedinih članova okolinskih zakona (a posebno Zakona o zaštiti okoliša), kao i određenog broja provedbenih akata (pravilnika, uredbi i slično), posebno onih iz oblasti upravljanja otpadom (ambalaža i ambalažni otpad, elektronski i elektronički otpad).

- Sporo rješavanje problema gradskih deponija komunalnog otpada. Federalno ministarstvo okoliša i turizma vodi postupke zatvaranja navedenih deponija. Postupci zatvaranja deponija su izuzetno dugi i zahtjevni (traju i po nekoliko godina), a za to vrijeme prema važećim propisima nadzor nad upravljanjem otpadom u ovim objektima vrši kantonalna inspekcija zaštite okoliša, osim u dijelu koji se odnosi na zatvaranje, što neminovno dovodi do zabuna i nejasnoća u postupku nadzora i ispunjavanju zakonskih obaveza od strane operatora koji upravljaju otpadom na deponijama.
- Izostanak donošenja dijela zakonskih akata, a koji su trebali biti doneseni na osnovu okolinskih propisa i to uglavnom od strane resornog Federalnog ministarstva. Primjer je izostanak zakonskog regulisanja transporta otpada, izostanak definisanja postupka produženja važenja dozvola i slično. Osim toga jedan dio donesenih provedbenih propisa propisuje isključivu nadležnost federalne inspekcije zaštite okoliša, a dio propisuje zajedničku nadležnost sa drugim inspekcijama, a da nadležnosti pojedinih inspekcija nisu preciznije definirane.
- Nedovoljna educiranost subjekata kontrole o obavezama iz oblasti zaštite okoliša, kao i nejasna definiranost u dozvolama, zbog čega su na primjer česte pojave izostanka redovnog monitoringa ili dostave izvještaja o izvršenim mjerenjima.
- Kantonalni propis – Pravilnik o pogonima i postrojenjima koji ne mogu biti izgrađeni i pušteni u rad bez okolinske dozvole nije dovoljno definirao operatore na koje se isti odnosi, kao ni pitanje postupka produženja roka važenja isteklih dozvola.
- Neadekvatna brzina rješavanja zahtjeva za izdavanje okolinskih dozvola od strane resornog Ministarstva, što stvara značajne smetnje kako ovoj inspekciji, tako i subjektima nadzora, naročito kada je pribavljanje okolinske dozvole obaveza propisana rješenjem ove inspekcije (izvršenje rješenja).
- Poseban problem predstavljaju „mali“ pogoni i postrojenja za koje se ne zahtijeva okolinska dozvola, ali mogu da emituju zagađujuće supstance. Za takve objekte nadležni općinski organ u urbanističkoj saglasnosti treba, shodno Zakonu o zaštiti okoliša, propisati mjere zaštite okoliša, a što se u pravilu ne čini.

Prijedlozi za poboljšanje stanja:

U cilju poboljšanja stanja u oblasti neophodno bi bilo poduzeti mjere i radnje na uklanjanju gore iznesenih razloga, koji negativno utiču na stanje u oblasti zaštite okoliša.

7. KANTONALNA URBANISTIČKA INSPEKCIJA

U toku izvještajnog perioda tekuće godine, navedena inspekcija nije imala niti jednog izvršioca.

8. KANTONALNA GRAĐEVINSKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 160, a izvršeno ukupno 169 inspekcijskih nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vršio je jedan kantonalni građevinski inspektor.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	160	izvršeno inspekcijskih nadzora	169	redovni inspekcijski nadzor	104
				inspekcijski nadzor po predstavkama	11
				kontrola izvršenja rješenja	54
poduzete mjere	rješenja		24	rješenja o uklanjanju objekta	2
				rješenja o obustavi upotrebe objekta	4
				rješenja o obustavi građenja	2
				rješenja o otklanjanju nepravilnosti	1
				rješenje za legalizaciju	-
				rješenja o upozorenju	15
	ZPPP		-		
	prekršajni nalozi		6	iznos izrečenih novčanih kazni: 3.800,00 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			1		
broj zaprimljenih predstavlki			61		

U izvještajnom periodu u vršenju inspekcijskog nadzora u oblasti građenja poduzete su sljedeće aktivnosti:

- redovne kontrole već izgrađenih građevina i građevina u izgradnji,
- kontrole po izdatim aktima Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline (rješenja o urbanističkoj saglasnosti, odobrenju za građenje, odobrenju za upotrebu građevine, kao i rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje urbanističke saglasnosti),
- kontrole učesnika u građenju,
- kontrole izvršenja rješenja izdatih od strane ovog inspektora koja su u izvještajnom periodu postala izvršna i
- kontrole po prijavama/zahtjevima stranaka.

Inspekcijskim nadzorom obuhvaćeni su objekti raznih vrsta djelatnosti, koji su po vrsti i kapacitetu u nadležnosti kantonalne građevinske inspekcije, na području svih općina Zeničko-dobojskog kantona. Broj kontrola u pojedinim općinama zavisio je od razvijenosti općine, tj. od broja subjekata koji su u nadležnosti ove inspekcije i zaprimljenih zahtjeva stranaka.

Prekršaji po Zakonu o prostornom uređenju i građenju, utvrđeni prilikom inspekcijskog nadzora u ovom izvještajnom periodu su: izvršeno građenje objekta bez odobrenja za građenje, upotreba objekta bez odobrenja za upotrebu, upotreba građevine protivno predviđenoj namjeni i građenje protivno odobrenju za građenje.

Kantonalna građevinska inspekcija u svom radu postupa i preventivno, na način da učesnike u građenju upozna sa obavezama koje su propisane Zakonom o prostornom uređenju i građenju.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Po mišljenju ove inspekcije, osnovni razlog koji negativno utiče na stanje u ovoj oblasti su duge i skupe procedure izdavanja odobrenja za građenje, kao i potrebnih akata za pribavljanje odobrenja za građenje (okolinska dozvola, prethodna vodna saglasnost, vodna saglasnost, vodna dozvola, pretvaranje poljoprivrednog u građevinsko zemljište, PTT saglasnost, elektroenergetska saglasnost i ostale saglasnosti, zavisno od vrste djelatnosti), a koje su u nadležnosti općinskih, kantonalnih i federalnih organa.

Uvođenje jednostavnijih, jeftinijih i bržih procedura za izdavanje akata iz oblasti građenja uticalo bi na poboljšanje stanja u ovoj oblasti.

9. KANTONALNA VETERINARSKA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 2386, a izvršeno ukupno 2618 inspekcijskih nadzora. Do 30.06.2015. godine kantonalna veterinarska inspekcija je imala 8 izvršilaca, od kojih je jedan glavni kantonalni veterinarski inspektor. Sa 01.07.2015. godine jedna kantonalna inspektorica je ostvarila pravo na penziju, te je kantonalna veterinarska inspekcija imala ukupno 7 izvršilaca. Zbog smanjenja broja izvršilaca urađena je izmjena Programa rada za drugo polugodište 2015. godine, u smislu smanjenja broja planiranih inspekcijskih pregleda.

Zbog povećanog obima poslova u trećem kvartalu 2015. godine, rješenjem direktorice Uprave, ovlašten je kantonalni sanitarni inspektor za povremeno obavljanje poslova kantonalnog veterinarskog inspektora od 24.08.2015. godine, u trajanju od tri mjeseca. Rješenjem direktorice Uprave, od 12.11.2015. godine kantonalni sanitarni inspektor je premješten na radno mjesto "kantonalni veterinarski inspektor", te od tada kantonalna veterinarska inspekcija ponovo ima 8 izvršilaca.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	2386	izvršeno inspekcijskih nadzora	2618	redovni inspekcijski nadzor	2500
				inspekcijski nadzor po predstavkama	36
				kontrola izvršenja rješenja	82
poduzete mjere	rješenja		87	rješenja o zabrani	7
				rješenja o otklanjanju nedostataka	65
				rješenja o upozorenju	15
	ZPPP		-		
	prekršajni nalozi		45	iznos izrečenih novčanih kazni: 21.780,00 KM	
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima			4		
broj zaprimljenih predstavki			36		

broj nadzora uvoza-izvoza pošiljki	Nadzora: 2171, pošiljki: 11841, uzoraka: 4604
vrijednost izdatih računa za pregled pošiljki	120.929,88 KM (Budžet Zeničko-dobojskog kantona–96.743,80 KM, Budžet F BiH – 24.186,08 KM)

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora

1. Inspekcijski nadzor nad uvozno-izvoznim pošiljkama životinja i proizvoda životinjskog porijekla prilikom utovara i istovara - stalni veterinarsko-zdravstveni nadzor u izvoznim objektima koji proizvode hranu životinjskog porijekla:

Obavljena je 2171 kontrola i nadzor u kojima je pregledano 11841 pošiljka životinja i proizvoda životinjskog porijekla, laboratorijski ispitano 4604 uzorka, od čega je 2007 uzoraka hrane, 34 uzorka kože za ispitivanje na Crni prišt i 2563 uzorka moždanog tkiva za ispitivanje Kravljeg Ludila, doneseno 25 rješenja i izdat 1 prekršajni nalog. Zbog higijenske neispravnosti neškodljivo je uništeno 3.571,22 kg pilećih prerađevina i količina od 60.755,2 kg mehanički otkošenog pilećeg mesa, zbog prisustva bakterije vrsta Salmonella spp. Po osnovu pravosnažnog rješenja inspektora za hranu Republičke uprave za inspekcijske poslove RS, neškodljivo je uklonjeno 25 tona sojine sačme koja je sadržavala GMO, uvezene iz Hrvatske za proizvođača sa područja ZDK.

Zbog obaveze vršenja stalnog veterinarsko-zdravstvenog nadzora, tj. prisustva kantonalne veterinarske inspekcije tokom cjelokupnog procesa proizvodnje namirnica životinjskog porijekla namijenjenih izvozu, u klaonici peradi „Brovis“ d.d. Visoko, kao i u klaonici krupnih životinja „Suša Commerce“ d.o.o. Visoko, pored stalnog angažmana veterinarskih inspektora radnim danima, po jedan inspektor je bio angažiran svakom nedjeljom u klaonici „Brovis“, odnosno subotom ili nedjeljom u klaonici „Suša Commerce“, a ponekad i državnim praznicima.

2. Inspekcijski nadzor nad objektima za klanje papkara, proizvodnju, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog porijekla:

Izvršena 134 inspekcijska nadzora, u kojima je doneseno 17 rješenja i izdata 3 prekršajna naloga. U svrhu kontrole zdravstvene ispravnosti proizvoda, u izvještajnom periodu provedena su dva plana službenih uzorkovanja i to:

- a) Plan praćenja rezidua za 2014/15.godinu (trajao do konca marta 2015. godine), kojeg za cijelu BiH koordinira Ured za veterinarstvo BiH:

Tokom mjeseca februara ove godine uzeto je ukupno 20 uzorka sirovina i proizvoda životinjskog porijekla. Dosadašnje analize pokazale su prisustvo rezidua veterinarskih lijekova (kokcidiostatik „diklazuril“) u jednom uzorku pilećeg mesa, te prisustvo mikotoksina „zearalenon“ u jednom uzorku stočne hrane. U oba slučaja poduzete su mjere u skladu sa Odlukom o praćenju rezidua određenih tvari u živim životinjama i u proizvodima životinjskog porijekla, kako bi se ustanovili uzroci i načini pojave rezidua, te isti otklonili u cilju zaštite zdravlja potrošača. Zbog utvrđivanja porijekla kokcidiostatika (diklazuril) u mesu peradi, primjenom „follow-up“ metode, jedan uzorak stočne hrane za koju se sumnja da sadrži ovaj kokcidiostatik u nedozvoljenoj količini, putem Veterinarskog Instituta „Vaso Butozan“ B. Luka, poslan je na pretrage u akreditiran laboratorij izvan BiH (Beograd, Srbija). Nakon provedenog ispitivanja nalaz je bio uredan. Na dotičnoj farmi su poduzete preventivne mjere i kontrole kako bi bila spriječena upotreba kokcidiostatika u zadnjoj fazi tova.

- b) Plan praćenja rezidua za 2015/16. godinu (početak u novembru 2015. godine, a kraj koncem marta 2016. godine):

Tokom mjeseca novembra i decembra uzeto je ukupno 54 uzorka (meso, mlijeko, jaja, med, hrana za životinje). Dobiveni rezultati ispitivanja su uredni.

- c) Plan službenog uzorkovanja za 2015.godinu: planiran i koordiniran u saradnji sa Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - predstavlja obavezno godišnje uzimanje i ispitivanje uzoraka od strane nadležnih inspekcijskih organa. Pravni osnov su propisi tzv. „Higijenskog paketa“, kao propisi države BiH koji su usaglašeni sa propisima EU. Plan podrazumijeva službeno uzimanje i ispitivanje uzoraka proizvoda hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje, vode koja se koristi u procesu proizvodnje i briseva sa radnih površina. Plan je pokrenut početkom mjeseca oktobra i trajao je do polovine decembra 2015. godine. Ukupno je uzeto 630 uzoraka i to: 276 uzoraka proizvoda, 122 uzorka vode i 232 uzorka brisa sa radnih površina. Kod 2 uzorka proizvoda utvrđeno je povećano prisustvo bakterija koje ukazuju na nedostatke u higijeni i tehnologiji prerade. Kod 27 uzoraka vode utvrđeno je povećano prisustvo bakterija u vodi, o čemu su upoznati subjekti koji gazduju vodovodima, kao i nadležne sanitarne i komunalne službe i inspekcije. 21 uzorak brisa je pokazao povećano prisustvo bakterija koje ukazuju na nedostatke u provođenju mjera higijene u objektu, kao i potrebu podizanja svijesti kod osoblja. U svim utvrđenim slučajevima naređene su korektivne mjere, koje će u narednom periodu biti obuhvaćene kontrolnim pregledima.

Planom su također obuhvaćena i 24 peradarska farmska objekta i 2 inkubatorske stanice u kojima je ispitivano prisustvo bakterije *Salmonella* spp. U jednom farmskom objektu za tov pilića utvrđeno je prisustvo bakterije vrste *Salmonella*, nakon čega su poduzete sve propisane mjere, u cilju sprečavanja obolijevanja ljudi.

3. Inspekcijski nadzor nad prometom životinja i proizvoda životinjskog porijekla na putnim pravcima:

Izvršena 22 inspekcijska nadzora, izdato 11 prekršajnih naloga.

4. Inspekcijski nadzor nad farmama/domaćinstvima u kojima se drže goveda, ovce, koze, svinje, perad i uzgajališta kućnih ljubimaca – mjere za suzbijanje zaraznih bolesti:

U izvještajnom periodu otkrivene su sljedeće zarazne bolesti životinja i poduzete odgovarajuće mjere za njihovo sprečavanje i suzbijanje:

- Bruceloza goveda – 2 žarište (2 krave upućene na sanitarno klanje),
- Bruceloza ovaca i koza – 5 žarišta (13 ovaca upućeno na sanitarno klanje, 4 ovce eutanazirane),
- Enzootska leukoza goveda – 2 žarišta (2 krave eutanazirane),
- Infektivna anemija konja – 1 žarište (1 konj upućen na sanitarno klanje),
- Američka gnjiloća pčelinjeg legla – 3 žarišta (spaljeno 9 pčelinjih zajednica),
- Nozemoza/Varooza – 2 žarišta (poduzete propisane mjere),
- Trihinelozna svinja – 2 slučaja (neškodljivo uklonjene 3 odstrijeljene divlje svinje).

Ukupno je izvršeno 147 inspekcijskih nadzora. Zbog utvrđenih nepravilnosti, doneseno je 36 rješenja i izdato 8 prekršajnih naloga.

5. Inspekcijski nadzor nad prometom namirnica životinjskog porijekla u maloprodajnim i ugostiteljskim objektima (mesnice, trgovinske radnje, prodajni centri, grilovi i dr.):

Izvršeno 56 inspekcijskih nadzora, doneseno 5 rješenja i izdata 22 prekršajna naloga.

U ovom segmentu je potrebno provoditi veći broj inspekcijskih nadzora. Zbog velikog obima drugih obaveza i ograničenih kadrovskih kapaciteta, veći broj nadzora nije moguće realizirati.

6. Inspekcijski nadzor nad radom veterinarskih organizacija:
Izvršen 81 inspekcijski nadzor, doneseno 1 rješenje.
7. Inspekcijski nadzor nad veterinarskim apotekama i mješavinama stočne hrane:
Izvršeno 7 inspekcijskih nadzora, donesena 3 rješenja.

Najčešća kršenja propisa utvrđena su u oblasti prometa namirnica životinjskog porijekla u maloprodajnim i ugostiteljskim objektima (mesnice, trgovinske radnje, prodajni centri), a odnose se na nepropisno obilježavanje proizvoda životinjskog porijekla, te ugrožavanja sljedivosti proizvoda. Značajnija kršenja su utvrđena i u oblasti kretanja i obilježavanja životinja, odnosno izostanku propisnog obilježavanja životinja i provođenju obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja.

b) Razlozi koji su se negativno odrazili na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

- Nedovoljan broj inspektora i povećan obim poslova veterinarske inspekcije.
- Odluka o nusproizvodima životinjskog porijekla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni ishrani ljudi se ne može primjenjivati, jer ne postoji osnovna infrastruktura potrebna za njenu primjenu. Nusproizvodi svih kategorija se još uvijek uklanjaju na jedini mogući način, a to je zakopavanje, što prilikom provođenja određenih mjera podrazumijeva komplicirane procedure.
- Nisu implementirane odredbe Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja, Pravilnika o osnivanju i uslovima koje moraju ispunjavati higijenski servisi i Pravilnika o osnivanju i uslovima koje moraju ispunjavati skloništa za životinje, koje propisuju način zbrinjavanja napuštenih životinja. Nisu osigurana skloništa za napuštene životinje i higijenski servisi, što je obaveza lokalnih zajednica. Razlog tome je dijelom i nedostatak finansijskih sredstava. Navedeni problem postoji u većini općina Kantona, a naročito je izražen u Gradu Zenici. Osim općine Tešanj, niti jedna druga općina na području Kantona nema osigurano sklonište za napuštene životinje i higijenski servis.
Kantonalna veterinarska inspekcija zaprima veliki broj zahtjeva građana, koji se odnose na osiguranje uslova za skupljanje i zbrinjavanje napuštenih životinja, a što nije u nadležnosti ove inspekcije.
- Preklapanje nadležnosti Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva sa nadležnostima kantonalnog Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu u postupku odobravanja objekata koji proizvode hranu životinjskog porijekla namijenjenu izvozu, te usljed toga nastajanje nejasnoća oko vršenja pregleda i kontrola u tim objektima (veterinarska organizacija ili veterinarska inspekcija).
- Nedostatak propisa koji reguliraju veterinarsku koncesiju, način i uslove za njeno dobijanje, te zbog toga nepostojanje jasno ograničene teritorijalne nadležnosti veterinarskih organizacija za poslove veterinarskog javnog zdravstva (provođenje obaveznih veterinarsko-zdravstvenih mjera).

Prijedlozi za prevazilaženje uočenih negativnosti :

- Hitno izvršiti popunu veterinarske inspekcije. Prema trenutnoj procjeni, neophodno je popunjavanje sa 4 izvršioca, što bi omogućilo optimalno funkcioniranje ove inspekcije (omjer redovnih zadataka i broja izvoznih objekata prema broju izvršilaca).

- Putem kantonalnog Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu pokrenuti inicijativu prema Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za donošenje propisa o veterinarskim koncesijama kojim bi bio uređen način dodjele teritorija za obavljanje veterinarske djelatnosti, kao i način ovlašćivanja veterinara za obavljanje poslova veterinarskog javnog zdravstva.
- Sa nivoa Skupštine i Vlade Zeničko-dobojskog kantona prema općinama pokrenuti inicijativu za rješavanje problema napuštenih životinja i prihvatljivog načina uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla.
- Osigurati sredstva i uslove za provođenje postupka privremenog oduzimanja životinja i proizvoda životinjskog porijekla (vozilo, oprema, objekt za smještaj/skladište i komisija za prodaju ili uništavanje).

10. KANTONALNA ZDRAVSTVENA INSPEKCIJA

Navedena inspekcija od dana 10.03.2003.godine nema niti jednog inspektora. Više puta je bio objavljen javni konkurs za popunu radnog mjesta kantonalnog zdravstvenog inspektora, ali je zbog nezainteresovanosti lica VSS zdravstvene struke, navedeno radno mjesto i dalje nepopunjeno.

11. KANTONALNA SANITARNA INSPEKCIJA

a) Poduzete aktivnosti

Programom rada za 2015. godinu planirano je 200 inspekcijskih nadzora, a izvršena ukupno 154 inspekcijska nadzora. Inspekcijski nadzor u ovoj oblasti vršio je jedan kantonalni sanitarni inspektor.

Zbog povećanog obima posla kantonalne veterinarske inspekcije, kantonalni sanitarni inspektor je, rješenjem direktorice Uprave, bio ovlašten i za obavljanje poslova kantonalnog veterinarskog inspektora, od 24.08.2015. godine. Podaci o inspekcijskim nadzorima izvršenim po ovlaštenju, iz nadležnosti veterinarske inspekcije, sadržani su u izvještaju kantonalne veterinarske inspekcije. Rješenjem direktorice Uprave, od 12.11.2015. godine kantonalni sanitarni inspektor je po službenoj dužnosti premješten na radno mjesto "kantonalni veterinarski inspektor", te od tada kantonalna sanitarna inspekcija nema niti jednog izvršioca. Naprijed navedeno je razlog manjeg broja izvršenih inspekcijskih nadzora u odnosu na planirani.

Detaljan pregled rezultata rada prikazan je u sljedećoj tabeli:

planirano inspekcijskih nadzora	200	izvršeno inspekcijskih nadzora	154	redovni inspekcijski nadzor	77
				inspekcijski nadzor po predstavkama	45
				kontrola izvršenja rješenja	32
poduzete mjere	rješenja	28		rješenja o zabrani	3
				rješenja o otklanjanju nedostataka	25
				rješenja o upozorenju	-

	ZPPP	-	
	prekršajni nalozi	8	iznos izrečenih novčanih kazni: 12.050,00 KM
broj zastupanja na usmenim pretresima pred općinskim sudovima	-		
broj zaprimljenih predstavki	54		

Struktura izvršenih inspekcijskih nadzora :

Segment nadzora	Izvršeno inspekcijskih nadzora
Objekti za proizvodnju i skladištenje hrane i ugostiteljski objekti u kojima se spravlja hrana	48
Objekti i uređaji za snabdijevanje stanovništva vodom za piće	14
Sanitarno-tehnički i higijenski uvjeti u vrtićima i u javnim ustanovama za prihvata starih i iznemoglih osoba	5
Nadzor u objektima koji pružaju usluge njege i uljepšavanja lica i tijela (frizerski saloni i saloni za uljepšavanje, saloni za pedikuru i manikuru, fitnes centri i teretane, salon za tetovažu, te otvoreni i zatvoreni bazeni za rekreaciju)	9
Nadzor nad sprovođenjem mjera i akcija za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti	78
Ukupno:	154

Kantonalna sanitarna inspekcija poseban akcent stavlja na nadzor nad zdravstvenom ispravnošću hrane, objektima za proizvodnju i promet hrane, kao i objektima za kolektivni smještaj i ishranu ljudi (hoteli, restorani i sl.), nadzor nad zdravstvenim stanjem lica koja svojom djelatnošću mogu ugroziti zdravlje drugih ljudi, te na kontrolu snabdijevanja stanovništva vodom za piće i ispunjavanja propisanih higijensko-sanitarnih zahtjeva u odnosu na objekte, uređaje i opremu za vodosnabdijevanje, u čijem nadzoru ima dobru saradnju sa Institutom za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Značajno naglasiti da je u izvještajnom periodu došlo do povećanog broja inspekcijskih nadzora izvršenih po zahtjevima građana, kao i prijavama kliconoštva i zaraznih oboljenja, uglavnom zoonoza, zaprimljenih od strane javnih zdravstvenih ustanova.

b) Razlozi koji su negativno uticali na postojeće stanje u oblasti sa prijedlozima za poboljšanje stanja

Stanje u oblasti dobrim dijelom se može poboljšati donošenjem novog Zakona o sanitarnoj inspekciji, kao i propisa koji uređuju sanitarno-tehničke i higijenske uvjete, s obzirom da sanitarna inspekcija uglavnom radi po zakonima i propisima koji su preuzeti iz SR BiH i SFRJ.

Donošenje kantonalnog propisa kojim bi se uredila oblast sanitarno-higijenskih uvjeta u obrazovnim predškolskim i školskim ustanovama olakšalo bi rad ove inspekcije, kao i uredilo stanje u ovoj oblasti.

Prema dostupnim informacijama normativ Svjetske zdravstvene organizacije predviđa jednog sanitarnog inspektora na 15.000 stanovnika, vodeći računa o broju objekata pod nadzorom. Kantonalna sanitarna inspekcija vrši nadzor na području svih dvanaest općina Kantona, tako da jedan izvršilac, koji je radio na navedenim poslovima do dana 12.11.2015. godine, nije je mogao odgovoriti potrebama ove inspekcije. S obzirom da od navedenog datuma kantonalna sanitarna inspekcija nema niti jednog izvršioca, potrebno je što prije izvršiti popunu radnog mjesta kantonalnog sanitarnog inspektora.

Otklanjanje naprijed navedenih nedostataka smatramo bitnim uvjetima za poboljšanje stanja u oblasti, te koordinirano djelovanje svih institucija i subjekata, koji su na bilo koji način vezani za ovu oblast.

12. KANTONALNA FARMACEUTSKA INSPEKCIJA

Navedena inspekcija od dana 30.09.2008.godine nema niti jednog inspektora.

III – NORMATIVNE ATIVNOSTI

- *Naziv materijala:*

1. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Kantonalnoj upravi za inspekcijske poslove Zeničko-dobojskog kantona broj: 18-34-18330/15 od 30.10.2015. godine, na koji je data saglasnost Vlade Zeničko-dobojskog kantona, Zaključkom broj: 02-34-19898/15 od 05.11.2015. godine,

Naziv propisa:

2. *Uredba o postupku čuvanja smještaja i načinu postupanja sa privremeno oduzetim predmetom prekršaja*

- *Pravni osnov donošenja:*

Član 96. Zakona o inspekcijama Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/11)

- *Organ koji donosi propis:*

Vlada Kantona, na prijedlog Kantonalne uprave za inspekcijske poslove,

- *Datum donošenja:*

Donesena na 17. sjednici Vlade od 10.07.2015. godine

U izvještajnom periodu sačinjeni su sljedeći normativno pravni akti koje donosi direktor:

1. Pravilnik o reprezentaciji i poklonima broj:18/01-02-8593/15 od 17.04.2015. godine,
2. Pravilnik o internim kontrolama broj:18/01-34-10089/15 od 04.05.2015. godine,
3. Plan zaštite ličnih podataka 18-34-17336/15 od 22.09.2015. godine.

IV – STUDIJSKO-ANALITIČKI DIO

- *Naziv materijala:*

1. *Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2014. godinu*

- *Organ koji razmatra ili usvaja materijal:*

Vlada Kantona prima na znanje i upućuje u dalju skupštinsku proceduru.

- *Datum razmatranja ili usvajanja:*

Zaključkom Vlade Kantona, broj: 02-34-3899/15 od 17.02.2015. godine, primljen na znanje Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2014. godinu i upućen u dalju skupštinsku proceduru.

Na 8. sjednici Skupštine kantona, koja je održana 14.05.2015. godine, Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2014. godinu, nije dobio potrebnu većinu.

Na istoj sjednici Skupštine razmatran je i Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2013. godinu, koji nije dobio potrebnu većinu i donesen Zaključak broj: 01-34-11153/15 od 18.05.2015. godine, kojim je Vlada zadužena da cijeneći finansijsko stanje u Budžetu Kantona obezbjedi pretpostavke za kadrovsko i materijalno jačanje Kantonalne uprave za inspekcijske poslove po prioritetima koje predloži rukovodstvo Uprave, te da se okonča projekat „E-inspektor“, kao i da se donesu propisi iz nadležnosti Kantona kojim bi poboljšao i olakšao te učinio efikasnijim rad Uprave odnosno kantonalnih inspekcija.

- Naziv materijala:

2. *Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za period januar-juni 2015. godine*

- Organ koji razmatra ili usvaja materijal:

Vlada Kantona prima na znanje Izvještaj

- Datum razmatranja ili usvajanja:

Zaključkom Vlade Kantona, broj: 02-34-16822/15 od 07.09.2015. godine, primljen na znanje Izvještaj o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za period januar-juni 2015. godine

- Naziv materijala

3. *Izvještaj o utrošku sredstava pod nazivom „Program nabavke opreme i materijala” Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2014. godinu, koji je usvojen Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-14-9444/14 od 25.04.2014. godine*

- Organ koji razmatra ili usvaja materijal:

Na prijedlog Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Vlada Kantona usvaja Izvještaj.

- Datum razmatranja ili usvajanja:

Usvojen Zaključkom Vlade Kantona, broj: 02-14-7647/15 od 02.04.2015. godine.

- Naziv materijala

4. *Program utroška sredstava pod nazivom „Program nabavke opreme” Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2015. godinu, sa razdjela 26, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821300, pozicije „Nabavke opreme” (naknade za veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrolu kantonalnih veterinarskih inspektora) Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2015. godinu*

- Organ koji razmatra ili usvaja materijal:

Na prijedlog Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Vlada Kantona usvaja Program.

- Datum razmatranja ili usvajanja:

Usvojen Zaključkom Vlade Kantona, broj: 02-14-11483/15 od 20.05.2015. godinu.

- Naziv materijala

5. *Odluka o uvećanju sredstava u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za 2015. godinu*

- Organ koji razmatra ili usvaja materijal:

Na prijedlog Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Vlada Kantona usvaja Odluku.

- Datum razmatranja ili usvajanja:

Odluka broj: 02-14-10949/15 od 13.05.2015. godine, usvojena na 10. sjednici Vlade od 13.05.2015. godine

- Naziv materijala

6. *Izvještaj o utrošku sredstava po „Programu nabavke opreme” Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2015. godinu koji je usvojen Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-14-11483/15 od 20.05.2015. godine*

Organ koji razmatra ili usvaja materijal:

Na prijedlog Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, Vlada Kantona usvaja Izvještaj.

-Datum razmatranja ili usvajanja:

Usvojen Zaključkom Vlade Kantona, broj: 02-14-20936/15 od 26.11.2015. godine.

V – OSTALI POSLOVI I ZADACI

1. Izvještaj o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku, sačinjavamo tabelarno, uz izvještaj o radu Uprave za I-VI tekuće godine (šestomjesečni izvještaj) i I-XII tekuće godine (godišnji izvještaj).

2. Drugi kontinuirani poslovi

1. IZVJEŠTAJ O RJEŠAVANJU UPRAVNIH STVARI U UPRAVNOM POSTUPKU ZA PERIOD I-XII 2015 GODINE

Broj rješenja inspektora donesenih u prvostepenom postupku po službenoj dužnosti u 2015.godini (zabrana, upozorenje, otklanjanje nepravilnosti)	Broj izjavljenih žalbi na rješenja inspektora u 2015.godini	Broj rješenja kojim je žalba odbačena (neblagovremena, nedopuštena i izjavljena od neovlaštene osobe)	Broj žalbi na rješenja inspektora koje su proslijeđene drugostepenom organu	Broj zaključaka o dozvoli izvršenja prinudnim putem	Broj izvršenih zaključaka o dozvoli izvršenja prinudnim putem	Broj rješenja inspektora u drugostepenom postupku, donesenih po žalbi na rješenja općinskih inspektora
1	2	3	4	5	6	7
2679	13	1	13	170	2	6

2. Drugi kontinuirani poslovi

- a) Upravno rješavanje po zahtjevima za pristup informaciji i povrat pogrešno uplaćenih novčanih sredstava (u izvještajnom periodu donesena 33 rješenja).
- b) Elektronsko vođenje postupka inspekcijskog nadzora kroz softver “E-inspektor”, nije zaživilo u potpunom kapacitetu iz više razloga. Razlozi za navedeno su:
 - neriješeno pitanje funkcionisanja protokola Kantona u elektronskoj formi,
 - nepotpisan ugovor o održavanju softvera,
 - angažovanje jednog IT stručnjaka koji bi isključivo vršio poslove IT stručnjaka za softver „E-inspektor“.

Obrazloženje razloga nalazi se u uvodnom dijelu Izvještaja.

VI – OCJENA STANJA, POSTIGNUTIH REZULTATA I PROGRAMSKA ORJENTACIJA

U izvještajnom periodu izvršen je planirani broj inspekcijskih nadzora, utvrđen Programom rada za 2015. godinu.

U ovoj grupi je dat tabelarni prikaz slijedećeg:

1. Ocjena stanja
2. Programska orijentacija

1. Ocjena stanja

Tabelarni prikaz

UPOREDNA ANALIZA IZVJEŠTAJA O RADU INSPEKCIJA ZA PERIOD JANUAR – DECEMBAR 2014. GODINE I JANUAR - DECEMBAR 2015. GODINE

NAZIV INSPEKCIJE	BROJ INSPEKCIJSKIH PREGLEDA						PODUZETE MJERE (brojčano i procentualno u odnosu na broj izvršenih pregleda)					
	Planirano		Ostvareno		Izvršeno		Upravne		Kaznene		UKUPNO	
	2014.	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
INSPEKCIJA RADA ZA OBL. RADNIH ODNOSA	2.125	1.980	2.201	2.063	104%	104%	323 14,68%	285 13,81%	167 7,59%	190 9,21%	490 22,26%	475 23,03%
INSPEKCIJA RADA ZA OBL.ZAŠTITE NA RADU	464	387	385	430	83%	111%	152 39,48%	149 34,65%	9 2,34%	24 5,58%	161 41,82%	173 40,23%
TRŽIŠNA INSPEKCIJA	2.806	2.370	2.917	2.778	104%	117%	802 27,49%	981 35,31%	403 13,82%	713 25,67%	1.205 41,31%	1.694 60,98%
TUR.UGOST. INSPEKCIJA	1.692	1.806	1.788	2.347	106%	130%	659 36,86%	777 33,11%	207 11,58%	195 8,31%	866 48,43%	972 41,41%
INSP. ZA CEST. PROMET	424	266	430	284	101%	107%	76 17,67%	46 16,20%	244 56,74%	184 64,79%	320 74,42%	230 80,99%
INSPEKCIJA ZA CESTE	160	160	180	178	113%	111%	52 28,89%	51 28,65%	10 5,56%	20 11,24%	62 34,44%	71 39,89%
ELEKTROENER . INSPEKCIJA	145 108+37	168 138+30	174 61+113	215 141+74	120%	128%	21 34,43%	58 41,13%	0	0	21 34,43%	58 41,13%
TERMOENERG. INSPEKCIJA	165 138+27	171 138+33	218 128+90	251 156+95	132%	147%	138 63,30%	124 49,40%	0	0	138 63,30%	124 49,40%
RUDAR.GEOL. INSPEKCIJA	135	135	136	138	101%	102%	24 17,65%	20 14,49%	22 16,18%	19 13,77%	46 33,82%	39 28,26%

POLJOPRIVRED NA INSPEKCIJA	160	160	203	215	126,88%	134,38%	56 27,59 %	51 23,72%	26 12,81 %	21 9,78 %	82 40,39 %	72 33,49 %
VODNA INSPEKCIJA	360	360	396	366	110,00%	101,67%	36 9,09 %	48 13,11%	4 1,01 %	5 1,37 %	40 10,10 %	53 14,48 %
ŠUMARSKA INSPEKCIJA	340	340	343	355	100,88%	104,41%	53 15,45 %	58 16,34%	24 7,00 %	23 6,48 %	77 22,45 %	81 22,82 %
INSPEKCIJA ZAŠTITE OKOLINE	480	320	378	354	78,75%	110,63%	78 20,63 %	54 15,25%	6 1,59 %	9 2,54 %	84 22,22 %	63 17,80 %
GRAĐEVINSKA INSPEKCIJA	160	160	161	169	100,63%	105,63%	25 15,53%	24 14,20 %	7 4,35 %	6 3,55 %	32 19,88 %	30 17,75 %
VETERINARSK A INSPEKCIJA	2420 440+1980	2386 406+1980	2632 550+2082	2618 447+2171	108,76%	109,72%	184 33,45%	87 19,46%	40 7,27%	45 10,07%	224 40,73 %	132 29,53 %
SANITARNA INSPEKCIJA	200	200	201	154	100,50%	77,00%	38 18,91 %	28 18,18%	4 1,99%	8 5,19%	42 20,90 %	36 23,38 %

2. Programska orijentacija

Programska orijentacija Uprave utvrđena je Programom rada za 2015.godinu, kojim su utvrđeni strateški i kratkoročni ciljevi:

1. STRATEŠKI CILJEVI:

- A. Kontinuirana realizacija Zaključka Vlade Kantona broj: 02-34-27393/11 od 26.10.2011. godine, kojim su utvrđene prioritetne aktivnosti Kantonalne uprave za inspekcijske poslove, koje je potrebno provoditi u cilju efikasnijeg rada kantonalnih inspekcija:
 - a) pojačan inspekcijski nadzor u cilju otkrivanja i sprječavanja tzv. „rada na crno“ (otkrivanje i sankcionisanje subjekata koji obavljaju djelatnost bez odobrenja nadležnog organa i subjekata koji radno angažuju zaposlenike suprotno zakonu),
 - b) pojačan inspekcijski nadzor u cilju otkrivanja i sankcionisanja subjekata koji obavljaju djelatnost gdje postoji povećan rizik sigurnosti na radu i povećan rizik po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara, kao i negativan uticaj na okoliš,
 - c) pojačan inspekcijski nadzor u cilju otkrivanja i sankcionisanja subjekata koji ponavljaju prekršaje.
- B. Kontinuirana realizacija Akcionog plana Uprave za provođenje Strategije zapošljavanja Zeničko-dobojskog kantona za period 2013-2020 godine za 2015. godinu,
- C. Poduzimanje preventivnih i korektivnih mjera u slučajevima koji nisu obuhvaćeni zaključkom iz tačke A. kako bi se omogućilo subjektima nadzora da bez primjene represivnih mjera usklade svoje poslovanje sa zakonskim propisima,
- D. Provođenje složenih inspekcijskih kontrola u privrednim društvima većeg kapaciteta, s ciljem poboljšanja kvaliteta inspekcijskog nadzora, u toku kojeg će se nadzor sastojati, od što većeg broja elemenata kontrole, kako bi se kontrolisala primjena što većeg broja zakona.

2. KRATKOROČNI CILJEVI

- A. Kadrovske i materijalno-tehničke pretpostavke za efikasniji rad Kantonalne uprave za inspekcijske poslove
 - a) Kadrovska popunjenost radnih mjesta (kantonalni inspektori: zdravstveni, farmaceutski, sanitarni, veterinarski, cestovni promet,
 - b) Nabavka materijalno-tehničkih sredstava (službena vozila, terensko vozilo, informatička oprema, finansijske i druge pretpostavke za potpisivanje ugovora o održavanju projekta „E-inspektor“, nabavka i drugih sredstava za implementaciju projekta „E-inspektor“), kao i obezbjediti veći broj kancelarija) - iz namjenskih i budžetskih sredstava
 - c) Edukacija svih uposlenika Uprave (interna i externa) – iz budžetskih sredstava
 - d) Donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kojim će biti sistematizovana nova radna mjesta: (stručni savjetnik za pravne poslove - 3 izvršioca) i stručni savjetnik za razvijanje i održavanje softvera „E-inspektor - 1 izvršilac).
- B. Učešće u akcijama pojačanog inspekcijskog nadzora Federalne uprave za inspekcijske poslove

VII – UTROŠENA FINANSIJSKA SREDSTVA

Tabelarni prikaz plana i izvršenja Budžeta za period I-XII 2015. godine:

<i>Konto</i>	<i>Naziv izdatka</i>	<i>Budžet I-XII/15</i>	<i>Izvršenje I-XII/15</i>
611100	BRUTO PLAĆE I NAKNADE	1.525.000	1.173.683
611200	NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	175.346	173.683
612000	DOPRINOSI POSLODAVCA	161.000	160.160
613000	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	64.880	48.028
613100	PUTNI TROŠKOVI	3.800	4.716
613200	IZDACI ZA ENERGIJU	6.500	6.089
613300	IZDACI ZA KOMUNALNE USLUGE	11.896	8.373
613400	NABAVKA MATERIJALA	14.550	14.311
613500	IZDACI ZA USLUGE PREVOZA I GORIVA	3.118	2.205
613600	UNAJMLJIVANJE IMOVINE I OPREME	1.700	1.694
613700	IZDACI ZA TEKUĆE ODRŽAVANJE	3.000	2.497
613800	IZDACI OSIGURANJA I BANKARSKIH USLUGA I USLUGA PLATNOG PROMETA	175	0
613900	UGOVORENE I DRUGE POSEBNE USLUGE	20.141	8.144
821300	NABAVKA OPREME	100.000	0
	UKUPNO	2.026.226	1.555.679

Obrazloženje:

Iz tabelarnog pregleda se može zaključiti da je izvršenje Budžeta za dati period u skladu sa planom Budžeta za dvanaest mjeseci 2015. godine.

Međutim, analizirajući pojedinačno budžetske stavke, vidi se da je na pojedinim pozicijama došlo do prekoračenja u odnosu na planirani iznos i to:

613100- Putni troškovi

Prekoračenje izvršenja na ovim pozicijama je između ostalog nastalo i iz razloga što dva su inspektora (veterinarski inspektor i inspektor za oblast radnih odnosa) učestvovali na međunarodnim edukacijama.

613900 Ugovorene i druge posebne usluge

Izvršenje na ovoj poziciji je u znatno manjem iznosu nego je planiran iz razloga nepotpisivanja Ugovora o održavanju softvera.

821300 Nabavka opreme

Planirano je u Budžetu Kantona za 2015. godinu, za „Nabavku opreme” 100.000,00 KM. Međutim, realizacija Programa utroška pod nazivom „Program nabavke opreme i materijala” nije izvršena (Zaključak Vlade o Izvještaju o utrošku sredstava, sa sjednice Vlade od 26.11.2015.godine).

Napominjemo da je u toku 2015. godine, u Upravi došlo do smanjenja broja zaposlenih (tri izvršioca).

Dostavljeno:

1 x Ured premijera

1 x Stručna služba Vlade

1 x a/a

D I R E K T O R

Silajdžić Mirsada, dipl. ecc.